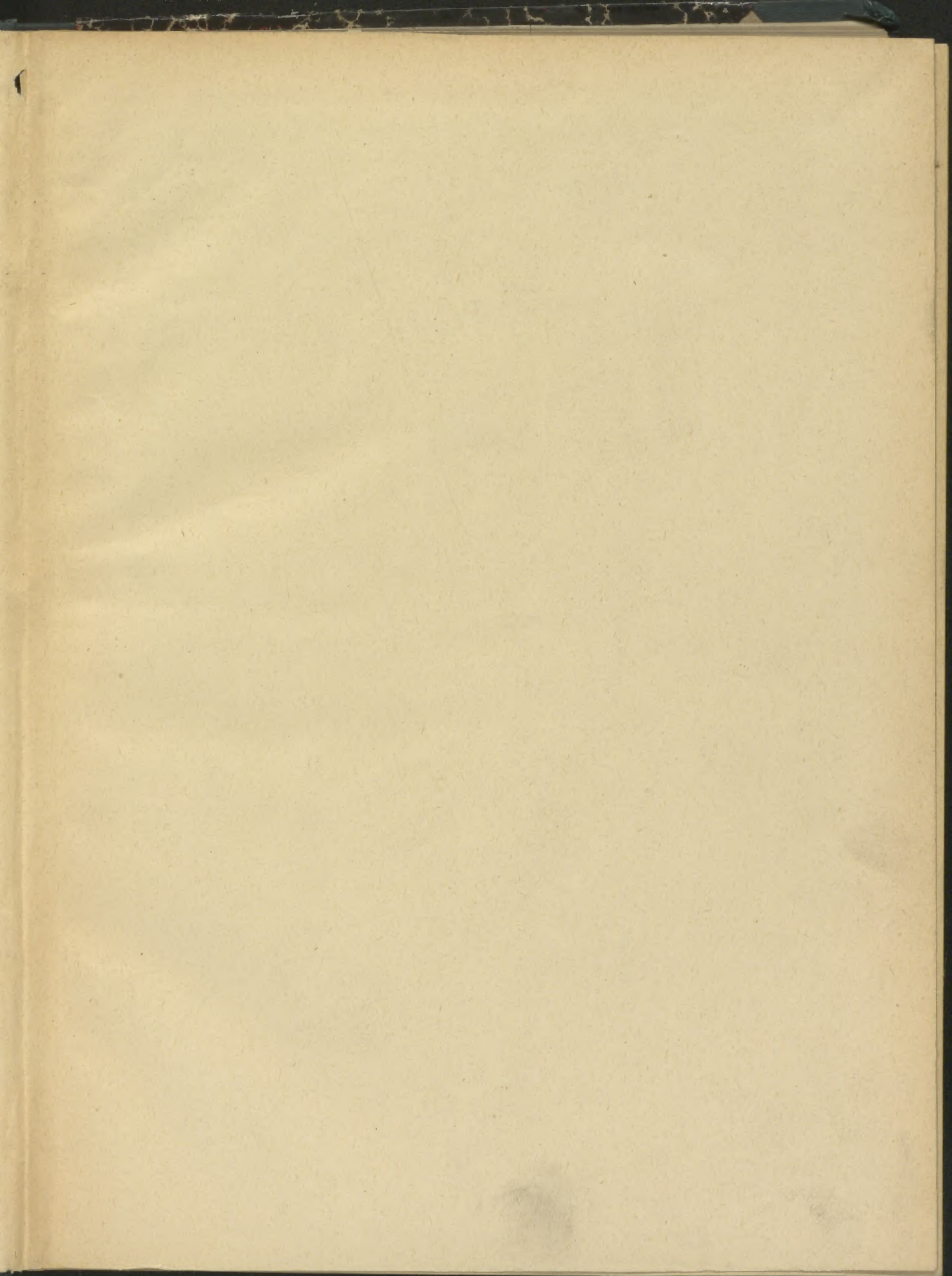

1866

52-4

ՐԱՏՆԻԻՄԱ

ՀԱՅԹԱԼԸԳ ՂԱԶԷԹԱ

ՏԻՆԻ, ԱԽԼԱԳԻ, ՖԵՆՆԻ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻ

ՃԻԼՏ 4

ԻՍԹԱՆԳՈԼ, ՅՈՒՆՈՒԱՐ 2, 1914.

Ն^o 1

ՄԻՒՆՏԵՐԻՃԱԹ

ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

«Բահնիւմն»-ըն քիւրիք վե իիւրաւարը	1
1913-է պիր արժը նազար	3. Գ. Գ. 1
Բիլիսի իւրաւարը	ՏՕԳ. Ա. Ս. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ . . . 4

ՄՈՒԽԱՊԷՐԱԹ

Նկարար ք Էնլիյե	ՓՐՕՖ. Յ. Յ. ՄԱՆԻՍԱՇԵԱՆ . . . 6
Պիր վասիլեքնաւե (Շիր)	ԳՐ. Շ. ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ ԷՖ. . . 8
Վալիսեյիւր, տագրեղնը	ՄԻՍԻՍ Մ. Ս. ՏԱՏ 11
Նիւ Եօրգսա պիր կիրակի	ՎԵՐ. Մ. Կ. ՓԱՓԱՋԵԱՆ . . . 12

ՏԻՆԻ

Բրիսնոսուս Էննի մախլուգ	3. Գ. Գ. 15
Բուհուն դաշկապի	Ճ. ՄԱԹԻՍԸՆ 16

ՄԻՒԹԷՆԷՎԼԻ

Շերյոգ Շօրնըն Կոյիւն Էսքաղլիսա աւր- կիւզէջի	ԳՕՆԸՆ ՏՕՅԼ 16
Տօգ. Երուանդ Ս. Ճեհիգեան	ՊԵՏՐՈՍ ԳԸՐԳԵԱՇԱՐԵԱՆ ԷՖ. . 19
Թեհիպեհեկ իսքիփաշե	ՏՕԳ. Ա. Ս. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ . . . 20
ՀԱՅԹԱ. ԽԱՊԷՐԼԷՐԻ.	 20

ՆՈՒՍԵԷՍԻ 1 ՂՐԵ.

ԲԷՇԻՇԵԱՆ ՄԱԹՊԱԱՍԸ

ԻՍԹԱՆԳՈԼ

درمندا ارمني الحروف ترجمه هفته در. صاحب امتياز و مدير مسئولی او هانس كيرقوريان

ՐԱՀՆՈՒՄԱ
ՀԱՅԹԱԼԵԳ ՀԱՁԷԹԱ
 Սահիպի ի խմբիցազ
 Միւսթր ի մեսուլ
 ՎԵՐ. ՅՈՎՀ. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ
 Պայպը Հառու, Տերխաւուսկը

THE RAHNUMA
 A weekly Armeno-Turkish Paper
 Editor Rev. H. K. Krikorian
 Bible House
 Constantinople
 Turkey

ՇԷՐԱԻԹ			
Սենկվի ապոնէ պէտէի	40	Զոռը	
Աւերիգա իյուն	2	Տօլար	
Ինկիլթերու իյուն	8	Շիլին	
Մեմալիսի սաիրէ իյուն	10	Ճրանկ	
Պէտէի 40 փաւա			
Իյանլար, մուվաֆէզ փիսքաւ			

TERMS			
An. Subscrip.		Ps.	40
U. S. A.		\$	2
England		Shils.	8
Other countries		Frs.	10
—o—			
Single Copy 40 Paras			
—o—			
Advertising rates on application			

ՐԱՀՆՈՒՄԱՆԸ ԻԼԱՆԼԱՐԸ

1. Բահնիւնանըն Ամէրիգատա եալընը մէսուլ աճէնթի Նիւ Եօրքտա Messers S. Tefeyan & Co. (114 Fifth Ave. New York City.) տիրէր: Պիլ ճիւլէ սըփարըչաւ վէ ապոնէ պէտէլլէրի միւմաիլէյի էֆէնտիլէրէ կէօնտէրիլլըսէ պիզէ հէթիլլը: Ճէնուպի Ամէրիգատա պուլուճան ապոնէլլէրիմիզ տախի քէնտի հիսապլարընը թէլֆէհան էֆէնտիլէրէլլէ թէսվիյէ էտէրիլլըսէ պիզէ տահա սուհուլէթլի օլուր:

2. Թիւրքիատա պիզէ տօղրուտան սըփարըչ վէրէնլէր՝ պէտէլլի փօսթա փուլու (պաչգա նէվ փուլ կէօնտէրիլլէսին, աճադ 1 շրջլըզ եա երմի փարալըզ փօսթա փուլու օլսուն) եա տա մանսա փօսթ թարիդիլլէ կէօնտէրէպիլլըրէ:

ՐԱՀՆՈՒՄԱՆԸ ՄԻՍԱՊԱԳԱՍԸ

Բահնիւնանըն գարիյունուճաճան պիր զաթ «Էրմէնի միլլէթիլլին սիւնէս մէսէնիյէթիլլին իֆա էյլէսիյի խոսմէթ նէ՝ սիր», մէվզուէսի իւզէրինէ պիր միւքիաֆաթ միւսապադաճսը աչմադ իսթէր: Պու միւսապադաճանըն շարթլարը ալթիտէթիլլէր տիր:

1. Պալատէթի մէվզուէ իւզէրինէ եաղըլաճադ պէնտ ասլի (original) եանի մուհարրիլլին քէնտի թահրիլլի վէ միւթալէսաը էսէրի օլմադ լաղըմ տըր:

2. Պէնտլէր թիւրքճէ լիսանտա օլաճադ: Պիրի էրմէնիճէ եաղըպ թիւրքճէյէ թէրճէմէ էթտիրիլլի իսէ տախի օլապիլլի:

3. Պէնտ Բահնիւնանըն 15—16 սիւթունուճու տօլտուրաճադ գատար, եալսու, 4,000—4,500 քէլիմէտէն իպարէթ օլմալը տըր:

4. Պէնտ Բահնիւնանըն իտարէխանէսինէ 1914 Յունիս 1տէն էվլէլ եէթիլլիլ օլմալը տըր:

Պու միւսապադա պէնտլէրի միւզթէտիր պիր հէյէթի միւմէյլիզէյէ թէվտի էտիլլէրէթ թէթիլլի էտիլլէճէթ, վէ Բահնիւնատա նէլլի թէնսիպ էտիլլմէթ իւզըրէն եիւքսէթ տէրէճէյի իհրազ էտէն պէնտին սահիպինէ 5 Օսմ. լիւրասը միւքիաֆաթ վէրիլլէճէթ տիր:

ՐԱՏՆԻՍԱՆԸ

ՀԱՅԹԱԼԸԳ ՂԱԶԷԹԱ

ՏԻՆԻ, ԱԽԼԱԳԻ, ՓԵՆՆԻ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻ

ՃԻԼՏ 4

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՅՈՒՆՈՒԱՐ 2, 1914.

Ն^o 1

ՊԵՆՏԻ ՄԱՆՍՈՒՍԼԱՐ

ՐԱՆՆԻՍԱՆԸ ԹԵՊՐԻՔ ՎԷ ԻՍԹԱՐԱԹԸ

Րաննիսան գարիյունը քերամըն կենի սէնէլերինի թէպրիք վէ ճիւղէսինէ մէսուտ զէմանլար թէմէննի էտէր: Րաննիսան պու սէնէ տախի կէչէն սէնէլերտէ օլտուղու կիպի վէ տահա զիյատէ, էհալիմիզին թէնվիր վէ թէրֆիինէ խըտմէթ էտէճէք օլան էֆքեար վէ մալիւմաթ իլէ քէնտի սահիֆէլերինի տօլտուրմաղա սայ էտէճէք տիր:

Պու սէնէ ապօնէլերիմիզէ թագտիմ էլլէտիյիմիզ րուզնամէտէ պաղը մէշուր զաթլարըն րէսմէլերինի գօյմուչուզ: Հէր այտա պունլարըն թէրճէմէ ի հալընա վէ էսէրլէրինէ տաիր տահա մուֆասսալ մալիւմաթ վէրմէյէ չալըչաճաղըզ: Վէ արատա պիր զաղէթամըզը 32 սահիֆէ օլարազ նէր էտիպ, գարիյունա միւթալէա էտէճէք զիյատէ մատտէ թագտիմ էտէճէյիզ:

Ապօնէ հաղըլարազ պիզի պիլ ֆիլի թէշվիզ էթմէքտէ օլանլարա պէյանը թէշէքքիւր էտէրիզ: Լաքին նիչէլերին տէ ապօնէ հաղըլապիլիւր իքէն պիր գաչ զուրուչու էսիրկէյէրէք պաչգալարըն ալտըզը զաղէթայը օղունմաղա գանաաթ էթտիքլերինի անլայարազ մահզուն օլույօրըզ: Րաննիսան՝ օղունմաղը տէյէր տէյու հիսս էտիպ տէ, ապօնըման պէտէլի օլան 2 մէճիտիյէյի վէրմէյէ մուզթէտիր օլան տօսթլար, պու սէնէ տէրհալ ապօնէ հաղըլըրլարսա, հէմ պիզի պիլֆիլի թէշվիզ էթմիշ օլուրլար, հէմ տէ քէնտիլերինին իզզէթ ի նէֆսլերինի մուհաֆազա վէ իպգա էթմիշ օլուրլար:

1913Է ՊԻՐ ԱԹՖԸ ՆԱԶԱՐ

Պէօյիւք վաղըլարլէ տօլու պիր սէնէ կէչիրտիք, վէ պու կիւն ճիհան թարիխինտէ հալլու թէսվիյէ օլունաճաղ պիր թագըմ մէսէլէլէր էօնիւնտէ պուլունույօրըզ:

Պալգան մուհարէպէլէրի խիթամ պուլարազ թիւրքիա քէնտի էվրօփա զըթասընըն ճիւզի պիր գըսմընտան մատա պաղիսինի զայիպ էթմէք մէվզիինտէ վէ Պալգան չիպի ի ճէզիրէսինտէ Պուլղարիսթան փէք մուհիմմ պիր վազիյէթ ինրազ էթմէք նօղթասընտա իքէն, իքինճի Պալգան մուհարէպէսի զուհուր էտէրէք, Պուլղարիսթանըն տէհչէթլի սուգուլթունա վէ թիւրքիանըն էփէյի պիր եէր իսթիրտատ էթմէսինէ պատի օլտու: Նիհայէթ Պալգան տէվլէթլէրի պիրպիրլէրիլէ վէ թիւրքիա իլէ հիսապլարընըն էփէյիսինի քէսիպ սուլ՝ թարիզինէ գատէմ պասսըլար:

Րումանիա պու սօն մուհարէպէտէ մուհիմմ պիր րօլ օյնամըլ տըր: Զաթէն Րումանիա պաղը ճիհէթլէրտէ օլ պիրլէրտէն իլէրիտէ պուլունույօր իտի: 1911 տէ տիկէր 4 տէվլէթլէրին իրատը 450 միլիօն ֆր. իքէն, Րումանիանընքի 583 միլիօն ֆր. իտի: Քէզա մէզքիւր 4 Պալգան տէվլէթլէրինին խարիճի թիճարէթի 850 միլիօն ֆր. իքէն հալընըզ Րումանիանընքի 1,026 միլիօն ֆր. իտի: Վէ մուհարէպէտէն էվլէլ էկէր Պուլղարիա քէնտինին իսթէտիյինի վէրմիշ օլսա իտի, փէք ինթիմալ քի Րումանիա Պուլղարիանըն թարաֆընը թուլար իտի: Վազաա Ավսթրիա հիւքիւմէթի Պրուքսէլ գօնֆէրանսընըն հուսուլէ կէթիրտիյի սրա-

քաղաքներն անվամբը օլմատըղընը իմա էտէն իֆատէլէրտէ պուլունմուչ իսէ տէ, չիմտիլիք Պալզանկարտա սուլէ թէգարրուք էյլէմիշ տիր:

Սէնէնին սօնուհա տօղրու եագըն շարգտա տահա նազիք վէ մուհիմմ մէսէլէլէր գուհուր էթմիշ տիր: Տիւվէլ ի մուազղամա Ասիա Թիւրքիսառնտա վէ Ատալար տէնիզլինտէ հէմ Ադ տէնիգտէ քէնտի մուվաղէնէլէրինի պուլմաղա չալընջօրլար: Բուսիա Շարգի վիլայէթլէրին իսլահը մէսէլէսինի սէրիլթէ էտէրէք, օ թարաֆլարտա քէնտի նուֆուզունու իլէրի սիւրմէք իսթէյօր: Ալմանիա տահա ուսթա պուլունուպ Օսմանլը հիւքիւմէթիլէ իթիլաֆա կէլէրէք իսթանպօլուն մուհաֆաղասը վէ Օսմանլը օրտուսունուն թէնսիգի իլին Ալման հէյէթ ի աքէրիյէսինին Թիւրքիայա կէլմէսինէ րազի օլտու: Պու իսէ էլան Նաղըն Շարգտա գուվլէթի պիւր մէսէլէք թագիպ էտէն իթթիհատը միւսէլլէսին մէվլիլինի տահա զիյատէ գուվլէթլէնտիրտի: Իթալիա Բօտօստա վէ ատալարտա տուրտուգճա, Ավսթրիա Արնավուտուգտա նուֆուզա մալիք վէ Սըրպիա շըմէնտըֆէրլէրինտէքի հիսսէսի սայէսինտէ Սէլանիք, Եօլունա հաքիմ պուլունուգճա, Ալմանիա տախի իսթանպօլ վէ Անատօլուտա քէսպ ի նուֆուզ էտէր իսէ, պու շէյլէր իթթիհատը միւսէլլէսին նուֆուզունու էվրօփանըն ճէնուպը շարգքնտա վէ Ատալար տէնիզլինտէ վէք զիյատէ արթըրմըլ օլտու:

Պու վազըալար Բուսիայը ասապիլէշաիրմէքէ պէրապէր Ֆրանտա վէ ինկիլթէրրայը տա տիւշիւնտիսպիւշ տիրլէր:

Պու հալլար Թիւրքիանըն իսարիճի փօլիթիգասընտպ ապ պէօյիք վէ մուհիմմ նէթիճէլէր մէյտանա կէթիւրմիշ տիր:

Պու Ալման հէյէթ ի աքէրիյէ մէսէլէսի էրմէնիսթանըն իսլահը վէ պէյն էլ գօնթրօլ մէսէլէսինտէն զիյատէ ճալիպ ի մէրապ վէ պէճիտ պիւր մէսէլէ օլտուզունտան, պու սօնրաքի մէսէլէ պիւր ազ ունուտուլուր կիպի օլտու, վէ մէյտանտա օլան մէվլուը միւհատէլէ Թիւրքիա իլէ տիւվէլ ի մուազղամա աքաքնտա օլան գօնթրօլ մէսէլէսի օլմաղտան զիյատէ, իթթիհատը միւսէլլէսի իթիլաֆը միւսէլլէս մէսէլէսի, պէլքի տէ Բուսիա իլէ Ալմանիա մէսէլէսի օլտու: Նանի էվրօփա գօնտէրի թագսիմ օլմուչ օլտու: Պու իսէ պիւր ճիւլէթտէն Թիւրքիանըն իլինի գօլայլաշտըրմըլ տըր:

Պիղիմ մէմլէքէթիմիզին տախիլի սիյասէթինէ կէլինճէ, իսարիճի մէսէլէլէր հալլ օլունմատըղը իլին տախիլի ահվալ էլան միւհասիպ վէ թապիլի պիւր հալ քէսպ էտէմէմիշ տիր: Արապլար մէսէլէսի, էրմէնիսթան իսլահաթը, ինթիսապ իլլէրի, Ատալար մէսէլէսի վէ սաիր նիլէ մէսէլէլէր գաթի պիւր սուրէթտէ թէսպիլյէ էտիլէմէմիշ տիր:

Շու սօն հաֆթատա զայր ի միւսլիլէրին ասքէրլիք իլի տէ պիւր մէսէլէ օլմուչ օլուպ, պուլնարըն էնճամ նէրէտէ իսթամ պուլաճաղը քէստիլիլէմէք:

Իւսիտ էտէրիզ քի կէրէք տիւվէլ ի մուազղամա կէրէք Օսմանլը հիւքիւմէթի վէ Պալզան տէվլէթլէրի մուհարէպէնին շու կէլէն իքի սէնէ գարֆընտա իճրա էյլէտիլի պիհուտուտ իսարապաթ ու զիյանը տէրիսթըր էտէրէք մէվճուտ օլան մէսաիլի սուլհ վէ իթիլաֆ թարիզլինտէ թէսպիլյէ էտէճէլլէր տիր:

Տիւնհանըն տիկէր թարաֆլարընտա տա ազ չօգ մուհիմմ մէսէլէլէր ճէրէյան էյլէմիշ տիր:

Չինտէ ճիւմհիւրիյէթ փէք մուվաֆֆազ օլմայրպ րէիս Նուան Շի Գայ միւսթէպիտանէ պիւր մէսէլէք թուլմուչ տըր: Պու կիւն Չինին պէլլի մէրքէղլէրի փէքիլին սատըպ մէմուրլարըն էլինտէ օլուպ եագընտա պիւր իսեան թէհիլլէքսի եօգ տըր տէնիլիյօր: Տիկէր թարաֆտան թէրիսիս էտիլմիշ օլան պիւր գալ էիւզ պիւր նէֆէր մէմլէքէթին հէր թարաֆընտա էլղըյալըգլա կէլինիյօրլար: Վէրկի թահսիլի սայքի տուրմուչ կիպի տիր, վէ չիմտիլի թէրթիպլէրլէ մէմլէքէթտէ իսլահաթ իճրա օլունաճաղը մէմուչ օլունամազ:

Հինտիսթանտա փանիսլամիզմ թէրազղըն էթմէքտէ, վէ ճէն Աֆրիգատաքի Հինտլի ալմէլինին տիւլար օլտուղու միւլքիլաթտան տուլըր գանաաթսըղըզ կէօսթէրլմէքտէ տիր:

Մէքսիգօտա իքի թարաֆ հալա չարիլընմագտա օլուպ, հէր իքի թարաֆտա տա վահալանէ մուամէլլէլէր կէօրիւլմէքտէ տիր: Վէ մէսէլէ եալընըզ պիւրիպիլլէրի արասընտա օլմայրպ, օ մէմլէքէթտէ պուլունան Ամէրիգալը վէ էվրօփալըն էճնէպիլլէրին մէնաֆիլի տէ սէքթէտար օլմագտա տըր: Խարիճտէն պիւր միւտալնէլէ վուզու պուլմատըղճա պու տախիլի մուհարէպէնին թէսքլին օլաճաղը իհթիմալ կէօրիւնմէյօր: Լաքին պու միւտալնէլ Մ.Ա.մէրի-

գնա թարափընտան մը, եօզմա պէյն էլ միլէն մի օլաճագ: Ասլ սիւալ պու տըր:

Պիզիմ միլլի ահվալըմըզը թահթը միւթաւէյա ալաըղըմըզտա, անտէ էն զիյատէ մուհիմմ ունսուր «էրմէնիսթան իսլահաթը» մէսէլէսի տիր: Էվրօփատա պիր հէյէթ ի մախսուսէ ճիտտէն վէ տէվամի պիր սուրէթտէ պու պապտէ իչլէմիշ վէ հաթթա էվրօփա մաթպուսաթը վէ տիւվէլի մուազզամա հիւքիւմէթլէրի անը մէվզուը միւզաքէրաթ էյլէմիշլէր, հաթթա հիւքիւմէթ ի Օսմանիյէ նէզտինտէ թէչէպպիւսաթտա պուլունմուշլար տըր:

Պու գատարը էյի, լաքին սէնէնին սօնուհա տօղրու պու մէսէլէ պիր ազ նախօշ հալ քէսպ էյլէտի: Պազը թիւրք ըէֆլզլէրիմիզ էվրօփանըն զօնքօշ պապընտա վուզու պիւլան թէքլիֆլէրինտէն տօլայը տիւլիւր օլարադ պիր տէրէճէ սէրթ լիսան իսթիմալ էթտիլէր: Փաթրիգլսանէնին թազրիր մէսէլէսի տէ մէյտանա կէլէրէք, պու շէյ թիւրքլէր աւրասընտա էրմէնիլէր ալէյինտէ պազը նախօշ հիսսիյաթըն հուսուլունա սէպէպ օլտու: Պու շէյ էլպէթ պիր պախթսըլըզ տըր: Պու տիյարտա թիւրքլէր վէ էրմէնիլէրին էյի գօնշուշար վէ ճիտտի վաթանտաշլար մազամընտա միւթթէհիտէն իչլէմէլէրի վէ մուհապպէթլէ կէչինմէլէրի հէր իքի թարափըն սէլամէթի իչիւն էլզէմ շարթլարտան սալըլըր: Պինաէն ալէյի իսթիտ էտէրիզ քի 1914 սէնէսի հէմ վիւլայաթը շարգիյէտէ իսլահաթըն գանաաթպախշ պիր սուրէթտէ իճրասընը, հէմ տէ մէզքիւր վիւլայէթլէրատէքի անասընը միւլիթէլիֆէնին իշթիրաք վէ իթթիհատընը թէչմին էտէն պիր սէնէ օլաճագ տըր:

Սըրֆ միլլի հայաթըմըզա աթֆը նազար էթտիյիմիզտէ անտէ պախի ի թէչվիզ վէ մուհիպ ի էսէֆ հալար պիրպիրինէ գարըշմըշ տըր:

Յոքեւան զիյնէթլէնին պիր թէք միւսթէսնա իլէ հէր թարափտա խօշ պիր սուրէթտէ իճրասը պիւթիւն միլլէթիմիզէ էիւքսէք պիր հիսս պախշ էյլէմիշ վէ ֆարգըլ ֆըրգայա ախտ օլանլարը իթթիհատա ճէզպ էյլէմիշ տիր: Փաթրիգլիք քիւրսիւսիւնէ միլլէթին հազգընտա իւմիտլէր թաշտըղը պիր գաթ օթուրմուշ տըր: Լաքին տիկէր թարափտան հիճրէթ ազընթըսընըն տէվամ էթմէսի, էրմէնիսթանտա ֆիւրալէր թարափընտան մէզալիմ իճրասը,

Աղլալին մէճլիսլէրին իչլէրինտէ կէօրիւլէն աթալէթ, վէ մուհաթէպէ սէպէպինտէն վուզու պուլան քէսաաթըրգտան պիւթիւն էհալի իլէ պէրապէր էրմէնիլէրին տէ տիւշար օլտուղու միւզայադալար, ֆիլվազը պախի մէյուսիյէթ հալար իսթիլէր:

Իմտի 1913տէն 1914է թէքք օլունան վէ պու սէնէ գարֆընտա անլէրին հալընա տաիր մուհիմմ աաըմլար աթըլմասը մէմուլ օլունան մէսէլէլէրտէն պազըլարը աթիտէքլէր տիր:—

1. Քիլիսէ իսլահաթը. — Պու խուսուստա 1913տէ պիր ազ սէօզ կէչտի իսէ տէ պիր շէյ եաիրլմատը: Քիլիսէտէ էտիլէճէք իսլահաթ պիր ային ու իթիգատաթ տաիրէսինտէ, պիր տէ բուհանի հայաթ տաիրէսինտէ տիր: 2. Էրմէնիսթանտա սիյասի իսլահաթ: 3. Փաթրիգլսանէն իչլէրինին իտարէսինտէ թէնսիգաթ. — Պու թէնսիգաթ տաիր իքի ճիհէթտէ մէմուշ տըր: Պիրի, իտարէ ի ումուրտա վէ իճրասթ տաիրէսինտէ, պիր տէ Փաթրիգլսանէնին միլլի ֆըրգալարտան աաըմըզ օլարադ իչլէպիւլմէսի: 3. Ֆարգըլ ֆըրգալար արասընտա իթիլաֆ: Պու խուսուստա պաշանրլան միւզաքէրաթըն միւնասիպ պիր նէթիճէյէ եէթիլմէսի արգու էտիլիր:

Ինճիլի քիլիսէլէրիմիզլին կէչէն սէնէքի հալը վէք փարլադ տէյլլ իտի: Էն պէօյիւք միւշքիւլաթ իշճի գըլլէթլինտէն նէչէթ էթմէքտէ տիր: Ամէրիգայա կիտէնլէր՝ կէրի տէօնմէյէ գօլայ գօլայ ըազի օլմայօրլար: Պուրատաքիլէրին սալըսը տա կիթտիքճէ ազալմագտա տըր: Հիճրէթ սէպէպինտէն ճէմասթլար տա քիւլիւլիւյօր: Պու հալար նէթիճէսինտէ քիլիսալար մանէվի խուսուստա տա մէֆթուր օլույօրլար: Պու միւշքիւլաթըն էօնիւնիւ ալմագ իչիւն, պու սէնէ գարֆընտա Միւթիւնլար խուսուսի թէչէպպիւսաթտա պուլունմագ կէրէք տիրլէր: Իլմ ի իլանի մէքթէպլէրինէ տաիր միւնասիպ պիր թէրթիպ պուլունմալը, վէ պէլքի տէ քիլիսէլէրին ուսուլը իաթրէսինճէ պազը թէնսիգաթ իճրա էտիլմէլի տիր:

Միլլէթ վէ վաթան հայաթըմըզ իչիւն Մէլէքիւթ Ուլլահըն էսասլարընըն պիլֆիլի թաթպըզը լազըմ օլտուզունու Ինճիլի քիլիսէլէր էյի պիւլաիյի իչիւն, պու սէնէ գարֆընտա մէզքիւր քիլիսէլէր վէ Մէլէքիւթ Ուլլահա ճիւմլէ իման էտէնլէր օ էսասլարը թամիմ վէ թէլմսիլ էթմէյէ չալըշմալը տըրլար:

Յ. Գ. Գ.

ՔԻԼԻՍԷ ԻՍԼԱՀԱԹԸ

Էրմէնի քիլիսէսիւնին իսլահաթը՝ արա սրբա զազէթաւարտա մէվզուը պահա օլույօր իսէ տէ օնտան էօթէյէ կէշմէյօր վէ քիլիսէ՝ օլ-տուղու հալինտէ գալըյօր: Իսլահաթ լուղէթի նասըլ իսէ պու մէմլէքէթ իլէ պարըշամայօր վէ նէ գատար իւզէրինտէ տօլաշսա՝ օթուրա-ճազ պիր եէր պուլամայըպ սալուշույօր: Ա-լէլիսուսուս քիլիսէ իսլահը մէսէլէսի միլլէթի-միզ իչիւն էն ատի վէ կնէմիյէթսիզ պիր մէ-սէլէ կիպի թէլազզը օլունուպ՝ պու պասպտէ ճիտտէն մէրազ վէ մուպահաստէ էտէն պիլէ հօզ տըր կէօրիւնիւյօր: Պու տէֆա Բիզանդիոն-տա Հոռոյնըն Հայ Եկեղեցւոյ յարեհորոգուելը, պէնտլէրինի կէօրտիւյիւմտէ ատէթա եէնի պիր մէսէլէ կիպի օգուտոււմ: Հոռոյ պազը իս-լահաթլար վէ թէպտիլաթլար թաւսիյէ էտիյօր, լաքին եինէ տէ անտէն փէք հայաթի վէ մութ-լազ պիր մէսէլէ կիպի պահա էթմէյօր. ատէթա պիր էլպիսէ մօտասը տէյիշտիրմէք կիպի պիր թէքլիֆտէ պուլուշույօր: Պէնճէ պու մէսէլէտէ իլք սուալ չու տըր, Բիլիսէ իսլահաթը միլլէ-թիւիզին հայաթը, սիյրէթի, քիւսզզըպը վի իս-թիզպաշի իշիւն յապիւս վի հիզէ՞մ միսիւր ճիշիւ մի-սիւր:

Պիթթապի պու սուալա չօզլար քիլիսէնին ախրէթէ օլան ալազասընը օրթայա աթըպ պու իսլահաթ ճանլարըն խէլասը վէ օ պիր էօմրին թէէմինի իչիւն մուհիմմ իտիլինտէն պահա էտէրէք ճէվապ վէրմէք իսթէյէճէքլէր: Պու փէք միւնասիւպ վէ մուհիզգ օլան պիր պահա տըր վէ պու պահսըն իճրա էտիլմէսի չիմտի կէօյա մէտէնիյէթ վէ թէրպիյէյէ մու-խալիֆ պիր հարաքէթ ատտ օլունմասընը պիր վէճնլէ անլայամամ: Նէ՝ չարէ քի գէման պէօյ-լէ տիր վէ պիր քիմսէ «Շու թալիմ եանլըշ, չու տօղրու տըր» տէյու պահսա կիրիշսէ միւ-թէասսըպ տէյու թահգիր օլունուը վէ ատէթա րէճմ օլունմազ թէյիլքէսինէ քէնտի քէնտինի տիւշար էտէր: Միլլէթին պէօյիւք պիր էքսէ-րիյէթի «Շիմտի ախրէթ վէ ճան տէրտինտէ տէյիլ իզ, միլլէթին պու տիւնեատա օլան հա-յաթընը վէ մէվճուտիյէթինի տիւշինմէլի իզ», իատիասընտա տըրլար: Պիզ չիմտիլիք պու իտտիայա դարըն ճէվապ վէրմէքտէն սարֆը նազար էտէճէյիզ, անը մուհիմ սայըպ սայմա-տըզըմըզը քէնտիմիզէ՝ սազլայարազ՝ չիմտի չու միլլէթիսիւր իլէ՝ կէօրիւշմէք մագսէտինտէյիզ:

Էվվէթ պիզ տէ օ տէրտտէ իզ, սիզին իլէ պէրապէր իզ, իսթէրիզ քի միլլէթիմիզ եա-չասըն, թէրազզը էյլէսին, իսթիզպալընը թէէ-մին էթսին, վէ պու արզումուզուն իզնար էմրինտէ քիլիսէնին օլու վա՞ր մը, եօ՞զ մը ան-լամազ իսթէրիզ: Բիլիսէ հէր նէ հալտէ վէ պիլիմտէ գալսա ֆարգ էթմէ՞զ մի: Աչըզ սէօյ-լէյէրէք քիլիսէնին պու հալտէ գալմասը միլլի հայաթըմըզա զիյան իրաս էտիյօր մը, էթմէ-յօր մը:

Պազըլար թարաֆընտան վէրիլէն ճէ-վապ, «Բիլիսէնին (եախօտ տահա իլէրի կի-տէրէք) ինին հիշ ալազասը վի քիւսիւրի հօզ տըր» տան իպարէթ տիր: Էյէր պէօյլէ իսէ, միլլէթ էվվէլա պունա պիր գարար վէրմէլի, վէ պու գալապալըզլարը օրթատան գալտըր-մալը տըր: Պու պինալար, պու մասրաֆլար, պու րուհպանլար, պու վանքլար տէֆ էտի-լիպ պունլարըն եէրինէ մէքթէպլէր, սէնաի մէքթէպլէր, ֆապրիգալար, քիւթիւպխանէլէր թէէսիւ էտիլմէլի վէ րուհպանլարըմըզ պիրէր սէնաաթ հա թիճարէթ տէրտինէ տիւշմէլի տիրէր: Պու իտտիատա պուլունուպ պու ի-տէալա տօղրու չալըշանլար չօզ վար իսէ տէ անլէր էլան մուվաֆֆազ օլմատըզլարը կիպի իլէրիտէ տախի մուվաֆֆազ օլմայաճազլարընա էմին իզ: Միլլէթիմիզին էքսէրիյէթինին՝ ինին պիր էնալի օլտուղու չէօյլէ տուրսուն, էն միւ-թէրազզը գալմալարըն տինի վէ քիլիսէյի պիր թարաֆա աթարազ տէյիլ, օնուն իլէ պէրա-պէր թէրազզը էտէրէք պու տէրէճէյի իհրազ էթտիքլէրինի կէօրիւյօրըզ: Բիլիսէ աթըլմալը տէյիլ իսլահ էտիլմէլի տիր, թարիի վէ թէճ-րիպէ պունու իսպաթ էտիյօր:

Իքինճի պիր ճէվապ, «Էվվէթ քիլիսէ իս-լահ օլմալը, թէպտիլ էտիլմէլի, ֆագաթ մատէմ քի պու Բիլիսէ աարաւսան պիւրու պիլիմ միլլէ-թիւիզի հրժգ էյլէմիշ, շիւսի սէ հրժգ էսիյօր, անը քիւսիւր հրմեֆ պու գալալը ճաղըրմազ երզմազ սեւեֆ օլար, շիւսիլիֆ գալալըն», ճէվապը տըր: Իշթէ պու կիւն ումուս միլլէթտալարըմըզըն աղլընտա էզպէր սէօյլէնիլէն պուրհան պուն-տան իպարէթ տիր:

Պու պուրհան կէօյա փէք գուվվէթլի վէ միլլէթիւրէրմէնէ պիր պուրհան հալինտէ օր-թայա աթըլըյօր, պունու իշիտէն հէր քէս՝ «Ա-ման էօյլէ իսէ տօգունմայալըմ» տէյու նիտա էտիյօր:

Փագաթ պու պուրհանտա իքի խաթա վար

տըր . պիբի , միլլէթիմիդի մուհաֆազա էտէն եւ-
խօտ այրը սաղաւանքի քիւսէ տէյիլ տին , միլ-
լիյէթ , ճինսիյէթ օլմուշ տըր : Լիսան , սատէթ
գաւմիյէթ տիր : Եննի քիւսանըն , չու եա
պու շէքլի տէյիլ , տինին Գրիսթիյանլըգ օլ-
մասը , օլմուշ տըր : Էրմէնիլէր Ֆիլան քիւլի-
սէյէ թապի օլտուղու իչիւն տէյիլ , այրը լիսան
վէ գաւմիյէթլէրի օլուպ Գրիսթիյան օլտուղ-
լարը իչիւն այրը գաւապիլմիլէր : Վէ հիճրէթ
էտիպ տէ Լէհիսթան : Մաճարիսթան կիպի պիր
Գրիսթիյան գաւմ արասընտա տիւլտիւքլէրի
անտէ , քիւլիսէ քէնտիլէրի մուհաֆազա էտէ-
մէմիշ : Չիւնքի լիսան վէ միլլէթլէրիին
ղայպ էյլէմիլէր տիր :

Հայտէ՛ ֆարզ էտէլիմ քի կէշմիշ տէ քիւլիսէ
պու վաղիֆէյի իֆա էթմիշ վէ հաթլժա չիմտի
տախի էտիյօր օլսուն , չիմտի անըն թէպտիլի
վէ իսլահը նա՞սըլ օլուպ տա պու մէվգիինի
թէհլիքէյէ տիւլիւրիյօր : Նէտէ՞ն օլ քիւլիսէտէն
հիչ տէյիլ օսարաւուտ տէնիլէն զըսմլար չըգա-
րըլտըղընտա միլլէթին մէվճուտիյէթի թէհլի-
քէյէ տիւլիւրիյօր : Փէտէրիմ եախօտ տէտէմ սա-
րըգ վէ ապա կէշմիշ օլարագ պէնի մուհաֆա-
զա վէ փէրվէրտէ էյլէմիշ , պէնտէ էվլատըմը
թալիմ վէ մուհաֆազա իչիւն սա՞րըգ մը կէ-
յինմէքլիլմ իճապ էյլէր :

Էյեր Թիւրք հիւքիւմէթինտէ օլան ալա-
գամըգ հախօտ Սանսանարուքիւնըն մուհաֆա-
զասը , մէսէլէլէրի տիւլիւնիլիւրիյօր իսէ ,
տուլ քահանալարըն թէքրար էվլէնիպ էվլէն-
մէմէսի մէսէլէսի վէ պուռնուն կիպի նիչէլէրի ,
նա՞սըլ օլուպ տա հուգուգ վէ իմթիյաղաթը
միլլէթիմիդի սէքթէտար էտիյօր :

Տահա էյի պիր պուրհան վար : Մէյտանտա
սընանըլմը պիր միսալ վար տըր : Փրօթէս-
թանթլար քիւլիսէտէ իսլահաթ եափմագ տէ-
յիլ , թէքմիլ քիւլիսէյի պրագմըչար : Նէթի-
ճէսի նէ՞ օլմուշ , Փրօթէսթանթլար գալի՞պ մը
օլմուշ : Օնլար էրմէնի օլմայըպ տա իսփանհօլ
մը օլմուշլար : Թոյախօսուլուգ կէրէք Լուս .
կէրէք Փրօ . պիր թագըմըն միլլի հիսսիյաթընը
թէնգիս էթմիշ օլապիլիւր . թէասսուպ վէ եէք-
տիկէրինէ թէաստի , անլէրի պիր զէման իչիւն
այրը թուլթմուշ օլապիլիւր : Ֆաղաթ այրը օլ-
սալար պիր օլսալար էրմէնիլէք իչիւն ծուլար
ղայիպ օլմուշ տէյիլ տիրէր վէ օլ կիւճիւք-
լէր գալգարագ հէր քէս թապիի մէվգիինի ան-
լամը տըր : Պու կիւն պիր էրմէնի նէ՞յէ ինան-
սա վէ նէ՞ չէյտիպատէթ էթսէ , էրմէնի տիր
վէ էօյլէ գալաճագ տըր :

Պիր ախէր իթիրազ տահա կէթիրիլիպ տէ-
նիլիյօր քի , Էհալիկնիկ Էֆսէրիյէրի ճանիլ իր
վէ ֆիլիսասա միզի պիր թէպիլար իճրասընս
թէշիպալիս Էրսիկ Էհիշէրի մուգալիկերէ հե-
սէֆ օլուր : Պու իթիրազ գատար վահի վէ պա-
թըլ պիր իթիրազ օլմագ : Պիզ էհալիյի պիլի-
րիզ , էհալի պու տէնիլէն հէրի չօգտան կէշմիշ
տիր վէ իսլահաթա կիւճիւք վէրմէտիքտէն
մատա մէմիուն օլուպ ալգըչլայաճագ տըր :
Էյեր պիր ճիւզի ճահիլ թագըմը մէմիուն
օլմայաճագ իսէ , միլլէթին մէնաֆիի իչիւն
անլէր թէփէլէնմէլի տիր , պուռնա մանի օ-
լան նէ՛ էհալի նէ՛ մաթպուլաթ տըր , անճագ
րուհպանլար տըր : Պու մէսէլէլէրին՝ միւզա-
քէրէսի բուհպանլարա թէքք օլունմուշ օլուպ ,
էն ուֆագ պիր թէպտիլաթը պիլէ գապուլ
էթմէքտէն իմթիյա էտիյօրլար :

Պունուն սէպէպիլինի Հորոյ պու տէֆա աչըգ-
տան սէօյլէյօր : Միւմաիլէյի «Պիզիմ բուհպան-
լարըմըլ պու կիւն սալթ ալին ու մէրասիմ
իճրասը , ճէնաղէ տէֆնի , Հոգնիսնգիս Պասա-
րաղլարը կիպի շէյլէր իլէ կէշիւրիյօրլար» տէյօր ,
վէ ֆէնասը չու տըր քի անլէր իսլահ օլմուշ
պիր քիւլիսէ իչիւն հաղըրլանմըլ տէյիլ տիրէր :
Գիլիսէ թէպտիլ օլուր օլմագ , անլէրին մէվգիի
սարոսճագ վէ դապագ քէնտիլէրին պաչընտա
փաթլայաճագ տըր : Պունուն իչիւն քիւլիսէյէ
տօգունտուրմաղլար :

Հորոյ պու մէգալէսինտէ ախէր պիր իթի-
րազ տահա զիքր էտէյօր : «Հայ կիլեղեցի էսքի
պիր պինայա պէնգէր քի անըն էյեր պիր թա-
րաֆընը թամիրէ չըգըչըր իսէք , պիր թաշընը
գըմըլտատըր իսէք , պիր ֆիսէր վուրուր իսէք
օլ պիր թարաֆը տա երգըլըր» : Էյեր պէօյլէ
իսէ Հորոյ վէ ճիւմլէ պու միլլէթի սէվէնլէր
օ պինանըն հէման թէճէտտիւտիսէ թէշիպալիս
էտիպ միլլէթի թէհլիքէտէն գուրթարմալը
տըրլար . եօգ իսէ քէսէր վուրմատան երգըլ-
մագ ինթիմալի վար : Պիզ իստիա էտիյօրըգ
քի միլլէթիմիդին մէվճուտիյէթի , եաչամասը ,
իսթիգալի իչիւն Հայ կիլեղեցիին իսլահը գա-
րուր տիր : Բուհանի , ուլէրէվի գըսմընը պը-
րագ . ճիսմանի , սիյասի , իգթիսատի , սըհհի ,
իճթիմաի , ախլագի , ագլի հէր խուսուստա ,
միլլէթիմիզ իչիւն քիւլիսէ իսլահը չարթը
մուլթլագ տըր :

Ա . Ս . ՆԱԳԻԱՇԵԱՆ

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

ՆԵՊԱԹԱԹ Ը ԷՀԼԻՅԷ

ՓՐՕՖ. Յ. Յ. ՄԱՆԻՍԱՃԵԱՆ, ՄԵՐՁԻՖՈՒՆ

1.

Սէպտեմբերին, մէյվէլէրին վէ չիչէքէրին էն-վախնի կէօրմէքլէ թէլէզզիւզ էյլէյէն հէր ֆէրտ անլէրին ասլը հագգընտա տիւչիւնսէ սէզա տըր: Պիր չօգ մէյվէլէրին իսմլէրի պիր չէհրէ եախօտ պիր տիյարա մէնսուպ իտիքլէրինի պէյան էտէր, մէսէլա, Պրուսա չէֆթալըսը, Իզմիր ինճիրի, Ամասիա էլմասը, Թօգատ ար-մուտու, Մալաթիա դայսիսի, Իւրկիւզ էրիլի, Պէհէնի իւզիւմիւ, Շամ ֆըստըզը, Եաֆա փօրթուգալը, Հինտիսթան ճէվիզի, վէ սսիրէ՝ մէզքիւր մէյվէլէրին մէզքիւր մահալարտա էյի կէլիչէն նէվլէրինի իմա էտէր իսէ տէ, ասըլարը նէրէտէն կէլմիշ իտիյինէ տաիր պու իսմլէրտէ պիր ալամէթ հօգ տըր:

Շիւպհէ հօգ տըր քի, մէյվէլէր վէ ախէր նէպաթաթ իլք տէֆա եապանի հալլէրինտէ գուլ-լանըլըր իտի: Ատէմ պա թէճրիպէ հա՛նլը նէպաթ, հա՛նլը մէյվէլէ լէզիզ վէ էյի իտիյինի էօյրէնտի վէ պուլտուգու մահալտէ անը տէվ-չիրիպ էէր իտի. նասըլ քի հալա Աֆրիզանըն վէ Ասիանըն պազը դայրը մէտէնի գապիլէ-լէրի թէպիւլլէրի իչիւն եապանի սէպգէլէրէ վէ մէյվէլէրէ միւհթամ տըրլար: Ճինս ի ինսան թէմէտտիւն էթմէյէ, եանի մուայյէն պիր մա-հալտէ տալիս մէսքէն թէէսիս էյլէմէյէ պաշ-լատըզընտա՝ հէր զէման պուլամայաճաղը նէ-պաթի մատտէլէրի մէսքէնիին հագընընտա էքմէյի վէ տիքմէյի էօյրէնտի, պէօյլէճէ զը-րաաթ վէ նէպաթաթը էհլիյէնիս էսասլարը գօնուլմուշ օլտու: Շու հալտէ էօնիւմիւզտէ իքի սիւալ վար տըր, էվլէլա՝ Պու կիւն թա-նըտըզըմըզ եիւզլէրճէ նէվ պաղչէ ազաճլարը վէ սէպգէլէրի նէ՞ զէմանտան պէրու ինսան է-լիլլէ իմար օլունմագտա տըրլար. սանիէն՝ Պունլարըն ասըլարը հա՛նլը տիյարարտա պուլունուպ՝ սօնրա պաշգա եէրլէրէ նազլ օ-լունմուշլար:

Ֆիր ի ինսանիլի էն չօգ իշղալ էյլէյէն մէ-սէլէ պունլարըն իլքի տիր: Մըսըր, Բաբիլոն, Հինտիսթան վէ Չին էհալիլէրի կիպի՝ Թարիխ-լէրի Թ. Մ. տան 2000 վէ հաթթա 3000 սէնէ էվլէլէ գատար եէթիչէն գալմլար, քէնտիլէ-րինին էօթէտէն պէրու զըրաաթ իլէ մէշղու

օլտուգլարըն կէօրէրէք՝ զըրաաթը ինտաս էյ-լէյէն փիրլէր, եախօտ իլահլար խայալ էթմիշ-լէր, Մըսըրլարըն Օսիրիսի, Չինիլէրին Թ. Մ. տան 2800 սէնէ էվլէլէ եաշամըշ օլան Շեմնուկու, Եունանլարըն Տեմքըրը, Բօմալլարըն Սեդիսի վէ Ալմանլարըն Թօրու կիպի: Պու նէվ խա-յալաթըն ճիւմլէսի շու գատարը իսպաթ է-տէր քի մէզքիւր տիյարարտա զըրաաթ վէ պաղպանլըզ փէք էսքի զէմանլարտա, տահա գուլտաաթ վէ Թարիխ հօգ իքէն վուգու պուլմուշ քէյֆիյէթլէր աիրլէր: Բաբիլոնտա վէ Մըսըրտա իճրա օլունան հաֆրիյաթ՝ օլ տիյարարըն դայէթ էսքի պիր զէմանտա, պէլքի պիզիմ էյամըմըզտան պէշ ալթը պին սէնէ էվլէլէ, միւթէմէտտին վէ չէն իտիքլէրինի մէյտանա չըգարմըշ տըր: Շու հալտէ օլ տի-յարարտա զըրաաթ տահա էսքի պիր զէման-տա պաշլամըշ օլսա կէրէք: Ֆիլվազը 4000 սէ-նէ գատար էվլէլէ եաիլըմըշ զանն օլունան կի-զէ էհրէմինտէ ինճիր աղաճը վէ մէյվէսի րէսմ օլունմուշ տըր. պու իսէ օլ մէյվէնին օլ զէ-մանլարտա մալիւմ վէ միւսթամէլ իտիյինէ տէ-լալէթ տիր: Չին Թարիխիին պէյանընա կէօրէ Թ. Մ. տան 2700 սէնէ, եանի պիզիմ կիւն-տէն 4600 սէնէ էվլէլէ, Չին իմիէրաթօրու Չէն-Մինկ պիր պայրամ կիւնիւ թախսիս էթ-միշ, օլ կիւնտէ եէր էլմասը, փիրինճ, պուղ-տայ վէ տարը իւզէրինէ իմիէրաթօր տուա օղուր վէ քէնտի էլի իլէ պիրազ փիրինճ է-քէր իմիշ, պունտան տալիս մէզքիւր մէզ-րուաթըն օլ զէմանտան տահա էվլէլլէրի Չին-տէ գուլլանըլտըզ անլալըլըր:

Մըսըր վէ Ֆինիգէ թիւճաղը Պահրը Սէ-ֆիտին սահիլլէրինի տօլաշարագ քէնտիլէրէ մալիւմ օլան նէպաթաթը օրալարա տաղըթ-տըզտան մատա, օրալարտան տա եէնի նէվլէր պուլարագ քէնտի վաթանլարընա կէօթիւրիւր-լէր իտի:

Պունտան 4000 վէ հաթթա 4500 սէնէ ազ-տէմ Հինտիսթանտան չըզըպ դարպա տօղրու հիճրէթ էյլէյէն գապիլլէր պէրապէրլէրինճէ չօգ նէվ նէպաթաթ վէ մէյվէ կէօթիւրիւպ թէ-մէքքիւն էթտիքլէրի տիյարարտա անլէրի եէ-թիշտիրտիլէր: Լաքին էվրօփանըն պազը սէմթլէ-րինտէ, կէօլլէրտէ, գաղըզլար իւզէրինտէ պինս-լար թէէսիս էտիպ հաշամագտա օլան գատիմ գալմլար էսէրլէրի պուլունմուշ տըրքի՝ մէզ-քիւր մուհաճիրլէրին կէլմէսինտէն էվլէլ խայ-լը նէվ մէյվէլէր եէթիշտիրմէքտէ իտիլէր:

Բէզա՝ Էվրոփանըն էսքի լիսանընտա պազը մէյվէլէրին խմլէրի պուլունույօր քի պաչգա հիչ պիր լիսանտա եօգ տըր։ պուլունտան տախի խթինթամ օլունույօր քի օ լիսանլարը դուլլանան գատիմ գալմլար Շարգի մուհաճիլէր կէլմէգտէն էվվէլ օլ մէյվէլէրի թանըրլար խի, վէ ազ չօգ զըրաթաթ վագըֆ խտիլէր։

Պու հալլէրէ տիգգաթ էթտիլիմիլատէ կէօրիւրիւզ քի՝ մէտէնիլէթին էսասլարը միւթէտիլ վէ սըճադ-միւթէտիլ սէմթլէրտէ գօնուլմուշ տըր։ Պունուն տա սէպէպի օլ իգլիմլէրտէ ինսանա զըտա օլապիլէճէք նէպաթաթ նէվլէրինին թապիի հալտէ չօգ պուլունմալարը վէ սուհուլէթլէ գէր օլունապիլմէլէրի տիր։ Մըսըր, Մապէյն իւննէհէյն, Հինտիսթանըն փէնճապ հէվալիսի վէ Ձինին Հօանկիօ վէ Եանկցէքիւնկ վատիլէրի պու շարթլարա մուվաֆըդ պուլունուկ՝ մէտէնիլէթին իւք մէրքէվլէրի օլմուշ տըրլար։ Ատէմլէր սօղուգ իգլիմլէրէ տահա սօնրալարը հիճրէթ էտէրէք թէմէտտիւն էթմիլէր։ Միւթադա ի հարրէ իսէ՝ կէրէք սէպզէլէրին վէ մէյվէլէրին թապիի դանիմէթի սէպէպիլլէ՝ ինսանը չալըշմայա մէճպուր էթմէմէքլէ, կէրէք շէտիտ հէրարէթի սէպէպիլնտէն ինսանա կէվէքիւք կէթիլմէսիլլէ, վէ կէրէք հէրասէթէ էնկէլ օլան եապանի օթլարըն քէսրէթիլլէ, զըրաթաթ վէ մէտէնիլէթին կէրի գալմասընա սէպէպ օլմուշ տըր։

Մէսէլէնին իքինճի նօգթասընա կէլինտիքտէ՝ հալլը միւշքիլ սիւալլարա տահա չօգ թէսատիւֆ էտէրիլ։ Պու ճիհէթտէ մալիւմաթըմըզլն չօղունու մէշիւր նէպաթիլուն Ալֆօնս տը Դանտօլըն՝ «նէպաթաթ ի չիլիլէնէն ասըլլարը» նամ քիթապընտան՝ իգթիլպաս էթմիլիլ։

Հէրասէթլէ կէթիլտիրտիլիմիլ հէր հանկը նէպաթըն չիմտի էն չօգ եալտա էն էյի կէլիշտիլի տիյարա ասլա պազմայարադ, օլ նէպաթըն նէրէտէ տահա եապանի հալտէ պուլունտըղընը արամալըըզ։ Պազը մէյվէլէրին խուսուսի նէվլէրինէ իթլազ օլունան իսմլէր օլ նէվլէրին նէրէտէ մէյտանա կէթիլիլտիլինի պէյան էտէր իսէ տէ, օլ ճինսին ասըլ վաթանը հագգընտա մալիւմաթ վէրմէզ. մէսէլա՝ Աճէմ ալվասը եալտա Շամ գալունու տէմէքլէ օլ մէյվէլէրին պազը խուսուսի նէվլէրի օլ մահալլէրտէ իհտա օլունտըղընը պէյան էտէ-

րիլ, լաքին այվանըն եալտա գալունուն ասըլ օրալարտա պուլունտըղընը խտտիա՝ էտէմէլիլ, զիրա պաչգա մահալլէրտէ տախի խուսուսի նէվլէրի վար տըր։

Պիր նէպաթըն վաթանը ասլիսի նէրէ խտիլինի պիլմէք իչիւն անըն եապանի հալտէ քէսրէթլէ պուլունտըղը մահալը արամալըըզ տէտիք, պու իսէ գօլայ պիր մէսէլէ տէյիլ տիր։ Փասուլիա, մըսըր պուղտայը վէ լիմօն կիպի 20—30 գատար նէպաթաթ վար տըր քի հապանի հալտէ ասլա պուլունմայօրլար։ Ձէյթուն վէ փիրինճ կիպի պազը ճինսլէր տախի վար տըր քի 4-5000 նէնէտէն պէրու ինսան էլինտէ պուլունարադ՝ օլ գատար թէպտիլ օլմուշլար քի եապանի նէվլէրինէ պէնզէմէզլէր։ Չօգ տէֆա պիր կէրտէ կապանի հալտէ պուլունան նէվլէր ասլէն էհլի օլուկ՝ թօխումլարը գուշլար վէ բիւզկէար վասըթասըլլա էթրաֆա սալըմըշ վէ հապանի եալտա աղմա օլմուշլար։ Չօգ տէֆա տա պիր մահալտէ եապանի պուլունան նէպաթաթ՝ պաչգա պիր տիյարտան թէսատիւֆէն իախալ օլունմուշ տըր։ Ամէրիգատան Էվրօփայա կէթիլիլէն պուղտայլար ալարնտա պազը օթ թօխումլարը կէթիլիլիլ, պուղտայ թէմիլզէնալիլնտէ տըլարը աթրյօրլար, պուրատա էսքի վաթանլարընտա պուլունան տիւշմէնլէրի պուլունմատըղը իչիւն պազէն օլ գատար արսըզճա չօղալըյօրլար քի՝ մէմլէքէթէ պէլա օլմայա պաչլայօրլար։ Էվրօփանըն պազը ըրմազլարընը գալլայըպ սէյր ի սէֆաինէ մանի օլան պիր նէվ սու օթու պու գապիլտէն տիր։ Բէզա տէվէ տիքէնի Ալթիթրալիտա տիւշմէնի օլմատըղընտան օլ տէրէճէ քէսրէթ պուլմուշ տըր քի՝ չիֆթճիլէր անտէն գուրթուլմայա պիր չարէ պուլան քիմսէյէ պէօյիւք միւքեաթաթլար վաս էթմիշ տիրլէր։ Բէզա պիր նօգթա՝ տախի վար տըր քի չօգ նէվ նէպաթաթ եէնի վաթանլարընտա իգլիմ տահա միւսաիտ օլուրսա տահա էյի կէլիլիլյօրլար, մէսէլա՝ պուղտայըն, փամուղուն վէ գահվէնին վաթանը Ասիա իքէն, պու կիւն էն չօղու Ամէրիգատան չըղըյօր։ Փաթաթէս վէ տօմաթէս Ամէրիգատան կէլմիշ իսէ տէ՝ Էվրօփատա տահա չօգ վէ տահա էյի նէվլէրի վար տըր։ Փօրթուգալ Ձինտէն կէլմիշ իքէն՝ էն կիւզէլի Եաֆատան չըղըյօր։

Ալֆօն տը Դանտօլ խուսուսի եալտա մահալլի նէվլէրի հիսապա ալմայարադ պաչլըճա ճիւնէրին ասլընը թէտգիլ էթմէյէ չալըմըշ վէ

* Alphonse de Candolle, Origin of Cultivated Plants. Regan Paul & Co., London.

պէօյլէճէ 250 գատար ֆարգլը նէպաթաթը և
էհլիյէնին ասըլ վաթանլարընը պուլմուշ տըր:
Պոնլարըն ճիւմլէսինի պիրէր պիրէր թատատ,
վէ հէր պիրինին ասըլ նէ՝ եօլտա քէշֆ օլուն-
տըղընը թարիֆ էթմէյէ վազթըմըղըն միւսա-
ատէսի օլմատըղընտան՝ եալընըզ էն ղիյատէ
մալիւմ օլան ճինսլէրին ղիքրի իլէ իքթիֆա
էտէճէյիզ:

Ա. ԵԷՆԻՐ ԳԷՕԳԼԷՐԻ ՕԼԱՆ ՆԷՎԼԷՐ:

Դօնապաշ եախօտ փաննար, Պահրը Սէֆի-
տին չիմալի սահիլլէրինտէն, 2300 սէնէ, Թուրփի,
Անատօլուտան վէ Սիւրիատան, 5000 սէնէտէն
պէրու ղէր օլունմագտա: Հալոնմ եախօտ
ֆիւրչիլիլի, էլլըփանըն ճէնուպի վէ Ասիանըն
ղարպի տիյարլարընտա, 2500 սէնէտէն պէրու:
Սօղան վէ Սարուղաւզ, Մէրքէզի Ասիատան թա
Ղարպի էվրօփայա գատար, միւթէտիլ իգլիմէ
մախսուտ տըր. 5000 սէնէ:

Եկր երևար, Շիմալի Ամէրիգատան. 1000
սէնէտէն պէրու մալիւմ:

Փարաքէս, Ճէնուպի Ամէրիգանըն ղարպի
սահիլլէրի: Ղայէթ էսքի ղէմանլարտա օրատա

էքիլմիշ: 1580 տէ Իսփանիալըլար վէ 1585 տէ
Ուոլթըր Բալիյ անը էվրօփայա իտիալ էթ-
տիքտէն սօնրա՝ փէք թէզ հէր թարաֆա եա-
յըլտը: Թիւրքիայա սօն երւզ սէնէ ղարֆընտա
կէթիլիլտի, էքսէր մահալլէրտէ Խնկիլիզճէ Փօ-
թէյթու լուղէթինի թահրիֆ իլէ իսմինի Փարաքէս
եափմըլար, պազը սէմթէրտէ իսէ Ալմաննա
Դարթօֆըլ լուղէթինի ալըպ՝ Դարթօֆ էթմիլլէր:
Խնկիլիզճէտէ միւսթամէլ օլան իսմ տախի
Ամէրիգանըն էսկի լիսանլարընտա մալիւմ օլան
Պարաքա տան ալընմըլ տըր. պու իսէ փաթա-
թէսէ պէնզէր, լաքին չիչէյի չատըր չիչէյի նէ-
վինտէն տիր. փաթաթէս՝ պատըննան Փասիլէ-
սինտէն տիր: Եէր էլմասը իսէ կիւն չիչէյինէ
գարիպ տիր:

Արօրօթ, (Խնկիլիզճէ Arrowroot լուղէթին-
տէն.) երլան եաստըղը թապիր էթտիլիմիզ
չիչէյէ պէնզէր պիր նէպաթըն քէօքիւնտէն
չըգար, վէ փաթաթէս կիպի՝ նիշէսթէսի իչիւն
զէր օլունուր: Վաթանը՝ Մէրքէզի Ամէրիգա
վէ ատալարը տըր:

ՊԵՐ ՎԱՍԾԵԼԹՆԱՄԵ

Պիր խալա՜ մը, ռոյա՜ մըյսը, ես հալը վե՛ճս մի—պիլնեմ,
Պու կիճե պեճ սեյր էյլէսիւ դայեթ փարզը պիր աշեմ.
Պիր աշեմ քի դառնեմս անսա սեպեպ ի քէշֆ, սիւրուր տուր,
Պիր աշեմ քի ճեճեմք կիպի արաշիշի հեմ փիւրնուր:
Ճանըմ պիր ան փերսն պուշու եիւզիւմ կիւշիւ փիւրխեճեմ,
Չանեմ էքսիւ քի պիր պաշգա «պեճ», զանիր օշու պու պեճեմ.
Տեքիւմ, «Անպ սահի՛ն մի պու, ռուհար աշեմի՛ մի պու,
Եօգե պաղչէի էսե՛ն մի, նե՛ պու հալա ի խօշպու.
Նե՛ պու նաղեմ, նե՛ պու ահեմն, նե՛ պու հիւսն ի ինքիզաւ,
Պու նե՛ մուհեյիւր իւլ ուզուլ ազաւեք ու ինքիզաւ:»

Տանա պեօյի շիւշիւնիւրէն պուշուրքար վերաւընսան,
Պիրի եճի վէ կեզիւնի չիչէյիւր արաւընսան.
Պիր տէ պանա տօնիւ եիւզիւմ, անսա օ նե՛ եիւզ իսի,
Եանազարը կիւլ պաղչէսի, կեօղիւրի կիւնիւզ իսի.
Նե՛ չերափեք, նե՛ գուսպէք փարաշօրսը ալընսան,
Մեյիսիւսն նե՛ պիր մախուզ, կեօրեմ ան օլուր խեճսան
հուպ շիւնը փիւրթեպիսիւմ՝ եանըն կիւլպ պանս
Պիր փարազա վիւրսի մեմնուր, տէքի, «Իշքե պու սանա
Պիճ Տօգուզ Եիւզ Օն Իւշեմն տիր, օգու soup ահրապանա,
Պու վազիֆե Սեմալաքսան քիլիսի օլունսը պանս:»

Այսքան մեկնուր վարագայր պիր կեչիրսիմ անգարսան ,
 Նե՛կ կօրեչիմ—պիր վասիյեքնանե օյսու նիւնսեան :
 Օնու սիգե օգույայրմ գիրս պանս քենսյին վար ,
 Իշքե անեկե տեմ օյունան խօշ քեչգինար հեփ շունար :—
 «Պեն Պին Տօգուզ Եիւզ Օն Իւշե տօյսու Չենան Մասերեն ,
 Վե պիր միւսսեք Կօլիւր սիւրսիւմ , վարեքեչիմ ֆեքերեն .
 Պենիմ եկեմ ի վեքսեքիմ միւթեչեքի չօգ տիւն ,
 Պանս սա պիր մեկնիչ օյսու պիր շահգեմիֆ շու միւն :
 Պիր էյեան պեն եկ պեն եկ նսա մեքե ու սենս օլլենք ,
 Պիր էյեան պեն եկ մեկնուսար մեյանքնսա պուլլենք :

«Անենս շիւնի Կօլիւրմ պիքսի , էյեանքն պուշը խիքան ,
 Մանսուս կիւնիւր եկեան եկեան միւրուր եքսիլիւր եկեան .
 Պանս պու կիւն եօլ կօրիւնսիւ կեօլ երեւի ֆանիքեն ,
 Արքըզ վիւնուսիմ զար օյսու աչիւմ ի միւնանիքեն :
 Պեն ի աեմ սիգե աննսգ պիր գաջ վասիյեքիմ վար ,
 Բի անիւրի իմրս երեւի հեմ գօշայ շըր հեմ տիւլվար :
 Անենս երեւի եկեչիմ պու պանս պիրվագիֆե ,
 Հայաքընսա եպիւնսըղըն պեչի գապիլ մեկրիւնիլ :
 Չիրս ինսան փեֆ չօգ տիւնիւր , աւենս հրֆըր զրսսա շըր ,
 Վե հագգ եօշան կիւնիւրեք քարիգինի ուզաշըր :

«Կիւնիւրիւնիլն զըլեքիլն՝ էյի եսինիլ քագիւր ,
 Չիրս անը պիր սերմայե տեյու վերմիշ օլ Դասիւր
 Տիւլք եսիլեն հեւ պիր շահգե սօնրս պիր տիֆեն օյսու ,
 Հայս եսիլեն հեւ պիր ֆուրսար եպեքիլիլ պուլուր .
 Ճեհե եսինիլ կիւնսիւլ իֆեն՝ սօնրս սա կեմեքս վար ,
 Ալլենան հեփ խարվեքիլն սօնրս նեքիմեքս վար .
 Եեքիլիլ պաիշ օլլենան կիւնիւրիլն հիւսալը վար ,
 Էօնրիւն միւնիլ անալլըն մուգայեք ֆիքսալը վար ,
 Իւնի վագըր դայեք իլե արքսըրըզ , չօղալլընը .
 Չիրս հեփիլիլն՝ օյսուգնս՝ քայանքար չօգ աշընը :

«Դրսսա Կօլիւրն ագ կիւնիւրի խայր իլիւն կերեկ ֆուֆի ,
 Պանսա նա՛ւըլ շեւր իլիւն եկ վագը պուլուրընը վաֆի .
 Միւնիւն Կօլիւր եաշանսդա էյիլիլն ինքիւնս ,
 Էօնրիւնիլիւր սըրֆ խայր իլիւն սարֆ եսինիլ պիքքեւան :
 Տիւնեւսա չօգ եաշըր կեօղիւր վար՝ եաշընը սիլեմեֆ ,
 Չօգ մահգունար , տեքիլիւր վար քեւեչիլ եսիլեմեֆ .
 Չօգ էյուպար եարեքս վար տիւս , տեւանս միւնքան ,
 Պիւնիւրեմսա սըզաւնսգսա ֆիլիլիլն աճ , պիլիւն ,
 Իւնի իֆենի վասիլիլ պու շըր պենեկն սիլեքե ,
 Հիլ խայր տիւլիլ երեւիլիլն մեքուր ֆիւնսիլեքե :

«Պիր իլիւնսիւ վասիլիլն՝ Իւնսը հրֆը եսինիլ ,
 Չիրս անքնսա դայեք օլլալը նիլեքիլիլ :
 Իւնս՝ միւնիլն ռուհընը սեւսվարս րասք եքե ,
 Վե օրսան եկեի գուլիլք մանարս իլնսգ եքե :
 Պու ֆանիլիլն խիլեարսը սիլիլիլն հեփ սիլեքիլիլն ,

Շէրքանի շերր տոյդուարը սիգլերի հեղի զեհրդերհեն ,
 Ինան իյի անլիսիսին զաշիս օյանագընը :
 Ինան իյի անլիսիսին անարեք պոյանագընը :
 Ինան սիսանք գայաւ , նե՛ միսարեք օյ անլար
 Բի Ինանի եւաշարագ սիսանքին՝ հից գորգնագըն :

«Իւսիս տալի հեղի գաշիքիսէ Հագգսան եանընը պիւր գանսիլ ,
 Ինան իյի—ի սերունսն տանի սեօնեղ պիւր քիթիլ—
 Թեւիլիւր հեք անընընը , յիլիսից անար հեք ,
 Խեղանսիսէ տանընընը եհեքիս , պանար հեք :
 Իւսի Իւսիսի տարընը , քանեյին գաշիսն անը ,
 Զիրա անագ օ տաշիսը եարիս հեք պիւր անը :
 Իւսիս իյի կեչեն կիւնիւր նե՛ յաթիգ եյեան տրար ,
 Իւսիս իյի գաշիլը պեշեր հաւեքիսէ սիւ հեմ հեքար :
 Զիրա տարեք իւսիսիցի սեքիւրիսից սիսեկիւր ,
 Օյ շեօրի ի Իւսիս հաշար եօյունը հեք քեւիլի :

«Պիւր պեշիսնի վաւիքիսէ Մոնապիք վաւիքիսի ,
 Զիրա անլիս իսյր , հաւանար տրեք պոնըն մեղիքիսի :
 «Պիւրիսիսից , Սեւիսից» պոն ճեկնեք հաւանար ,
 Փեք վաւի սիւ , պի հոստոս տր Մոնապիք սեւանարը :
 Սրեք սեւիկիւր հաշար եւաշար , մոնապիքիսից պիւր եհեքիս :
 Եհեքիս սեյիլ սե պեւանան վի շեօյ սեւիսիս կեքիս :
 Սեւիսիս իյի հոստոս քոս վար , անար միւսին պիւրուն տր ,
 Օյ սեւանի Մոնապիքին նեքիսի իյի զիրուն տր :
 Իւսի տալի Մոնապիքիսէ մեքիւրիսից գաշընը ,
 Օյ իյանի ագիւն յաթից կիւնսն կիւնի տրընը :

«Իշքե պոնար վաւիքիսի սից սեւիլիլի տարար ,
 Վագըն հիւսն ի իսիսիսի իսյր իշիսիս նե՛ աշիս :
 Ինան , Իւսիս վի Մոնապիք անլիսիսից եհի սեւան ,
 Հեղի պոնարը պեշիս քեքիսից կիւնիս՝ Բապիլ Բանան :
 Իւսի , սից կ'յ կիւսարըն , իւշան գաշըն՝ զիրա պեւ
 Իյ կ'յ հեկս միւսարագըն եքիւրիսի սիգլիսեն :»
 Իշքե պոն տր , սեւ կ'յ գարի , Պիւն Տօշուգ Եիւգ Օն Իւշեն
 Կեօնեքիսիս վաւիքիս քի պիւր իսար տր եհիսեն :
 Կեչ , սեւիսիս պոն սեօլիսեն օյալըն հեղի հիսանսն ,
 Զիրա պոնար անլիսից նեքիսիսի սիւ պիւնսն :
 Տիւսանսիս ԳՐ . Հ . ԳԱԼՈՒԾՏԵԱՆ

ՎԱՆԻՏԷԼԵՐ! ՍԱԳՐՆԵՆԸ!

ՄԻՍԻՍ Մ. Ս. ՏՄՏ, ԳՕՆԻԱ

Ճէպպար փատիշահըն պիրիսի պիր կիւն թա-
պասընտան պիրիսինի հուզուրունա ճէլպ էթ-
տիրիպ սէնաաթընըն նէ՞ օլաուզունու անտէն
սօրտու: Օ քիմսէ պիր տէմիրճի օլտուզունու
սէօյլէմէսի իւզէրինէ փատիշահ՝ «Էվինէ կիտիպ
պէնիմ իչին շու գատար ուզունուգտա պիր
զէնճիր եափ», տէյու էմր էթտի: Տէմիրճի էվէ
կիտիպ պիր գաչ այ զէնճիրի եափմազալ մէշ-
դուլ օլտու իսէ տէ, փատիշահ պու միւտտէթ
զարֆընտա քէնտինէ հիչ պիր իւճրէթ վէրմէ-
տի: Նիհայէթ եափըպ փատիշահա կէթիրտի
իսէ տէ, փատիշահ կիտիպ անը պիր գաթ
տահա ուզուն եափմասընը էմր էթտի: Եափըպ
թէքրար կէթիրտիյնտէ փատիշահ՝ թէքրար
տահա ուզուն եափըլմասընը էմր էթտի: Տէ-
միրճի գաչ տէֆա եափըպ կէթիրտի իսէ հէր
տէֆասընտա տահա զիյատէ ուզուն եափըլ-
մասը էմր օլունուր իտի: Նիհայէթ սօն տէֆա
կէթիրտիյնտէ փատիշահ՝ եափտըզ զէնճիրլէ
անըն էլլէրի վէ այաղլարը պաղլանըպ պիր
աթէշ ֆուրունունա աթըլմասընը էմր էթտի:
Զինճիրի եափմասընըն իւճրէթի իչթէ պու իտի:

Պու պիր մասալ տըր: Էօմրէ թաթպիգ օ-
լունապիլի՞ր մի: Զէմանըմըզտա, մէմլէքէթի-
միգտէ վէ հայաթըմըզտա պու կիպի շէյլէրէ
թէսատիւֆ օլունու՞ր մը: Ճէպպար վէ անըն
թապասըն նէ՞րտէ տիրլէր: Պու ճէպպար Թիւր-
քիանըն հէր հանկը պիր շէնրինտէ հիւքիւմէթ
սիւրմէքտէ տիր: Լաքին պէօյիւք շէնրլէրտէ
անըն նուֆուզու տահա գուվվէթլի տիր: Անըն
օնլարճա, եիւզլէրճէ, պինլէրճէ միւթի թա-
պասը վար տըր: Իսթանպուլ, Իգմիր, Հալէպ
սիզէ անըն իսմինի սէօյլէյիպ թապասընը
կէօսթէրէճէք տիրլէր: Պէյրութ, Շամ, Ատա-
նա՝ անըն կէօրտիւյիւ իչին մուխրիպ, միւնլիք
նէթիճէլէրինի հիսս էթմէքտէ տիրլէր: Պու
ճէպպարըն մէվճուտիյէթի վէ սօնսուզ ֆա-
լիյէթի սէպէպինտէն, լանէթ ալթընտա պու-
լունմայան պիր սահիլ շէնրի պիլէ եօգ տըր:

Անըն իսմի Ալֆօնզ իսէ տէ, օ՛ պիր չօգ
իսմլէր թազընաճագ վէ պիր չօգ մէշընպաթ
արգասընտա կիզլէնէճէք գատար ուսթա տըր:
Անըն թապասըն՝ էթրաֆըմըզտա հէր իւչ միլ-
լէթէ մէնսուպ օլան կէնճ քիմսէլէր տիր: Մէյ-
խօրուգ՝ վագաա ուֆագ շէնր վէ գատապա-
լարտա իֆրաթ տէրէճէտէ տէյիլ իսէ տէ,

պէօյիւք շէնր իչին խարապ ու վիրան էտէն
պիր պէլիյէ քէսիլմիշ տիր: Պագէն պէն պանա
շէօյլէ սէօյլէմիլիմ, ֆագաթ արթըզ անը
հիւքսէք սէս իլէ իլան էթմէք իսթէրիմ: «Էվ-
լատընըն պաղլանաճաղը զինճիրին իլք հալգա-
սընը եափան վէ պէօյլէճէ էվլատընըն իքինճի,
իւչինճիւ, տէօրտիւնճիւ վէ իլաիւրէ հալգալա-
րընը զամմ էթմէսինէ եօլ հազըրլայան՝ չօգ տէ-
ֆա վալիտէ պիզզաթ քէնտիսի օլմա՞ղ մը:»
Օլ վալիտէ էլի, օլ սէվէն, մուհաֆազա էտէն
էլ, հէր շէյի էվլատը ուզունու ֆէստա էթմէ-
յէ հազըր օլան էլ՝ չօգ տէֆա քէնտիսի էվլա-
տընա իլք շարապ գատէնինի թագտիմ էտիպ
պէօյլէճէ անը պաղլայաճագ օլան զինճիրին
իլք հալգասընը եափմա՞ղ մը: Պունու՞ աթի-
տէքի վագըա իլէ իսպաթ էթմէք իսթէրիմ:

Պէշ եախօտ ալթը աղըր պաչլը չօճուզլար
իլէ միւսքիրաթ հազընտա գօնուշույօր իտիմ:
Անլէրին հէփիսի տէ անըն մուզիրր թէէսիրա-
թընը թաստիգ էթտիլէր: Անլէր՝ ապա միւս-
քիրաթ իսթիմալ էթմէյէճէքլէրինի, լաքին
արա սըրա քէնտիլէրէ թագտիմ օլունտուզուն-
տա իչմէք մէճպուրիլէթինտէ պուլունտուզա-
րընը պէյան էթտիլէր: «Պիզ անա գարչըլը,
լաքին էլիմիգտէն նէ՞ կէլիր: Օ՛ գատընլարըն
էլինտէ տիր: Հէր էվտէ րագը վար, վալիտէ-
լէրիմիզ եափարլար վէ միւսաֆիլլէրէ թագ-
տիմ էտէլլէր: Պունու վալիտէլէրիմիզ սէօյ-
լէմէլի տիր: Շայան ը իթապ օլան օնլար տըր-
լար», տէյօրլար իտի: Էվլատլարընը աղըլլա
վալիտէլէրի մահքիւմ էտիլմէքտէ իտիլէր:

Գօնիատա սօն իւզիւմ քէսիմինտէ իւզիւմ
փէք մէպզուլ իտի: Պաղլար քէսիլտիյնտէ,
պէօյիւք իւզիւմ քիւֆէլէրի իլէ տօլու վալօն-
լար շէնրի տօլտուրմադտա իտիլէր: Պաղլարը
զիյարէթ էտիպ առմանըն իւզէրինտէ սարգան
օլ կիւզէլ մէյվէյի կէօրտիւյիւմտէ, Ալլահա պու-
էլինին էսէրլէրի իչին համտ էթտիմ: Ֆագաթ
այնի վագթտա ինսանլար՝ պու կիւզէլ սաղ-
լամ մէյվէյի՝ պիր չօգ խանլէրտէ իչլէն զէ-
հիրլի, մուզիրր րագըյա թէպտիլ էտէրէք անը
նա՞սըլ պօզտուզլարընը տիւչիւնտիւմ: Էթրա-
ֆըմըզտա միլլէրճէ եափըլմըշ օլան պու պաղ-
լար պանա՝ պիր չօգ վալիտէլէրին իւմիալէ-
րինին տէֆն օլունտուզու, եիւզլէրճէ կէնճլէ-
րին ալլագճա, վիւճիւտճա, բուճա խարապ
օլտուզլարը վէ եիւզլէրճէ ալիլէլէրին սատտէթլէ-
րինին մահվ օլտուզու պիր մէզարիսթան կիպի
կէօրիւնմէքտէ իտի:

Իւզիւմ նէ գատար չօգ օլուրսա րազը տա
 օ գատար չօգ օլուր: Բազը նէ գատար չօգ
 օլուրսա, կէնճէր օ գատար զիյատէ իչէրէր:
 Օնլար նէ գատար զիյատէ իչէրէր իտէ, ալիւ-
 լէրինտէ վէ վալիտէլէրին գալպինտէ օ գա-
 տար չօգ սէստէթսիզիք վէ մէյուսիյէթ օլուր:

Ալքօհօլ՝ հիքեայէտէքի ճէպպար կիպի, պու
 կէնճէրէ տաիմա տէմէքտէ տիր: «Էվէ կիթ
 վէ զինճիրի տահա ուզուն ետի: «Անը տահա
 ուզուն ետի:» «Զիյատէ իչ! Զիյատէ իչ!»

Սէնէ պէ սէնէ զէնճիր ուզար վէ նիհայէթ
 Շէյթան՝ «Պու հէրիֆի ալընըզ, վէ էլինի ա-
 յազլարընը պաղլայըզ պիր աթէշ ֆուրունընա
 աթընըզ,» տէր:

Թիւրքիատա պուլունան վալիտէլէր! ույա-
 նընըզ վէ էվլատլարընըզը էսիր էտէն, անլէրի
 էլինիզտէն գափան վէ այնի վաղթտա սիզին
 գալպինիզէ խանչէր սօգան պու զալիմ ճէպ-
 պարտան սազընընըզ:

Քիթապը Մուգատտէն՝ «Վալիտէ նա՞սըլ
 իսէ զըզ տա էօյլէ տիր:» տէյօր, ֆազաթ
 «Վալիտէ նա՞սըլ իսէ օլլու տա էօյլէ տիր:»
 տէմէյօր:

Սիզին արա սըրա րազը իչմէնիզ, անը
 թէքար իչմէյէ թէճրիպէ օլունմամանըզ, վէ
 իչտիյինիզին մուզիրը թէսիրաթընը ասլա
 կէօրմէմէնիզ՝ սիզին օղուլլարընըզըն իչկիտէ
 իֆրաթա կիթմէյէճէյինէ պիր իսպաթ տէյլ
 տիր:

Օղուլլարընըզ՝ էրքէք օլմազ հասէպիյէլ,
 սիզ գատընլարտան պիզլարուրէ ֆարգլը տըր-
 լար: Անլէրին թէճրիպէլէրի տահա պէօյլէք
 տիր վէ տիւնեա անլէրի սիզինքինտէն տահա
 չէտիտ հալ ու քէյֆիյէթլէր ալթընտա պու-
 լունտուրուր:

Շու ալէթի տէրիաթը էյլէ, «Շէրապ իչմէ-
 մէք վէ պիրատէրինէ թէօքէզ ետիտ սիւրչմէ
 ետիտ զարֆիլիյէ սէպէպ օլան իչտէ պուլուն-
 մամազ էյի տիր:»

Պիրինճի գատէհին սէնին թարաֆընտան
 վէրիլմէսինէ ասլա միւսատտէ էթմէ: Էվլատլա-
 րընա, «Պունուն թատընը իլք տէֆա պանա
 վէրէն վալիտէմ օլտու:» տէտիրթմէ: Պիրինճի
 հալգայը սէն ետիմա: Անը էվինիզտէն տէֆ
 էթ: Անը սէն տաիւի ասլա իչմէյիպ հէր եէրտէ
 վէ հէր զէմանտա անա շիտտէթլէ գարչը դօյ:
 Պիզիմ հէֆիմիզ իչին էն կիւզէլ տիւսթուր
 եինէ էսկի պիլտիյիմիզ տիր: «Տօզունմա,
 թատմա, հօզլամա:» Քեա՛շքի Ալլահ, հէր պիր

վալիտէյէ չօճուղու տօղմաղտան էվլէլ, Սամ-
 սօնըն վալիտէսինէ վէրտիյի թէնպիհի վէրէ ի-
 տի «Շարապ վէ հա միւսքիր իչմէսին:» (Հա-
 քիմէր: 13: 14)

Ա՛, քեաշքի հէր վալիտէ, օ վալիտէ կիպի
 իթաաթ էտէ իտի: Օլ զէման միւքեաֆաթ՝
 մուհազգադ Սամսօնա տէնիլէն կիպի օլաճադ
 իտի, «Եէհօվա անը միւպարէքլէտի:» (Հա-
 քիմէր, 13. 25)

ՆԻԻ ԵՕՐԳՏԱ ՊԻՐ ԿԻՐԱԿԻ

ՎԵՐ. Մ. Կ. ՓԱՓԱՋԵԱՆ, ՆԻԻ ԵՕՐԳ

Նիւ Եօրգ կիրակիսինին շու ֆազիլէթի վար
 սըր քի պիր վալի քէնտի սէսինի իլթմէքտէն
 եօրուլտուղու թագտիրտէ գօլայճա պազա
 պիր սէտայը իլթմէք ֆուրսաթընը պուլա-
 պիլիր: Տիւնքի կիւն պանա պէօյլէ օլտու:
 Սապահլայըն քէնտի ճէմաաթըմա վալի օլ-
 տուղտան սօնրա կիւնին միւթէպազը գըսմըն-
 տա ախէր վալիլէրէ ճէմաաթ օլմաղա գա-
 րար վէրտիմ: Կէօնէնտիյիմ զիյաֆէթտէն գա-
 ռիունա պիր հիսսէ չըգարմազ իսթէրիմ:

Սաաթ Յտէ Գարնրկի Հօլա կէթիչտիյիմտէ
 4,000 քիչի ալան պու սիւնայը թապանտան
 թաւանա տէք տօլմուչ պուլմաղլէ, պիր պու-
 չուզ սաաթ գատար տէվամ էտէն զիյնէթին
 սօն տագիգէսինէ տէք արգատա պիր քէօչտէ
 այագտա տուրտում: Զիյնէթ՝ Խէլաս Օրտու-
 սու թարաֆընտան կէնի րէիսլէրի Պրէմուէլ
 Պութհա խօչամէտի թարիգիլէ թէրթիպ է-
 տիլմիշ տաւուլը գուրնալը պիր խըսմէթ ի-
 տի: Նիւ Եօրգ սանճաղընըն Միւտտա ի Ու-
 մումիսի Մ. Հուլիմըն քիւրսիւ ի րիյասէթ-
 տէ օլուպ, զայէթ տօլղուն վէ ճալիպ պիր
 նուլթ իլէ ձէնէրալ Պութհը հազրորունա թագ-
 տիմ էթտի: Մէղքիւր ձէնէրալ միւթէվէֆֆա
 փէտէրի Ուլիլըմ Պութհըն էօմրիւնտէն էօյ-
 րէնտիյի պազը տէրսլէրի սաֆի քէլամլար իլէ
 իզահ ու թաֆսիլ էթտի: Փէտէրի՝ սըհէթ
 թալիմ ու թէրպիյէ վէ ախէր խուսուսաթճա
 գուսուրլու պիր ստէմ իտի իսէ տէ, պու չէյ
 Ալլահըն անը իսթրիտամ էթմէսինէ մանի օլ-
 մատը: Միւմտիլէյի՝ ինսանի թէտպիր վէ վա-
 սըթալարը ասլա թահգիր էթմէզ իտի իսէ տէ,
 անլէր Ալլահըն էլինէ կէյմէտիքճէ պէչէրին իս-
 լասը իչին իչէ եարամազ իտիյինէ իսրար է-
 տէր իտի: Անըն խարիզ իւլատէ մուվաֆֆա-
 գիյէթինին ազլիմ սըրըր քէնտիսինի պիլագայտ

ու չարթ Ալլահըն իրատէթ ու տէրալէթինէ թախտիս էթմիշ օլմաք իտի: Պէշերին կերէք սէֆալէթտէն վէ կերէք կիւնահտան խէյաքը էմրինտէ էն մահիրամ չարէ՝ իշթիրապը հիսս հանի մահապալէթ իտիյինի էօմրիւ իլէ իսպաթ էյլէտի: Պու տէօրթ հօգթա դայէթ ֆասիւ վէ միւլէսսիր էլֆազ իլէ իֆատէ էտիլմէքլէ, խաթիպին կերէք քէլամը, կերէք բուհու միւսթէ-միոնուսն քէմբլէրինէ դատար իլլէտի: Խըտ-մէթին մէքքէզի գըսմը պու հուսթգ իտի: Իլք տուայը մէշհուր վաիդ Պատ. Գէտմըն արդ էյ-լէտի: Խըտմէթ Թէշէքքիւր Իւահիսինին թէ-րէնսիւմիւ իլէ խիթամա կէլտի:

Իլք ֆուրսաթլէ տըշարը չըզըպ չափուգ աորմար իլէ պիր գաչ սօգազ աշաղրտա քեւսին Ֆիքթի էլլինիւ ֆրէսպիթիթին Բիլիսէյէ եէ-թիյտիւ: Իլէրի կիրտիյիմտէ իլք իւահի թէ-րէնսիւմ էտիլիյօր իտի: Խըտմէթին հէր գըսմը վազարը օլուպ, ալէլիուսուսու Ուզուսն Տուա դայէթ միւսթէվազը վէ լաթիֆ պիր փէրտէ իլէ թագտիւմ էտիլտի: «Ալթունլա միւլէյէն սիր, Եէնի Երուսաղէմ» իւահիսինտէն սօնրա քիլի-սէնին չօպանը Պատ. Ճալէթ Եսայ. 1. 22 տէ-քի «Շէրապընա սու գարըշմըշ տըր» քէլամը իւզէրինէ վազ էտիպ, չու ֆիքթիլի պէյան էթտի: Պազը միւսթիլէր սու գարըշմըշ չէրա-պա պէնդէր: Նէշէթի գաչմըշ, լէզէթսիզէն-միշ, կէրմիտէ գափֆէնմիշ, բուհանի ֆասիլ-յէթտէ՝ ալէլիուսուսու բուհանի թէէսիրտէ տիւշմիւ պիր էօմր: Պու նէվ միւսթիլէրէ չօգ թէսատիլֆ էտէրիզ: Շէրապ, ամմա գայնա-մայան, սէֆա վէրմէյէն, հուգֆալանմըշ չէ-րապ: Բրիսթիան էօմրիւմիւզ պու նէվտէն օ-լուպ օլմատըղըն ֆէհմ էթմէք իլլին պազէն պազէն բահաթ տուրուպ մուայէնէ ի նէֆս էթ-մէլիլ: Մէսէլա՝ իշթիրաքը հիսսիմիզին տաի-րէսի նէ՝ կէօնա տըր: Ֆամիլէսանտան էօթէյէ կէշէր մի: Բիլիսանտան էօթէյէ Միլլէթինտէն էօթէյէ: Չին, Ճափօն վէ Թիւրքիանըն հալը սանա տէրտ օլուր մը: Պօղոս՝ Մազէտօնիա-տան սէս իշիթտի, սանա տա պէօյլէ սէտալար կէլիւր մի: Տուալարըն մահտո՞ւտ մը, վասի-մի: Խալվէթ սատթընտա նէֆստէն տըշարը չըգա՞րմըսն վէ նէ՝ դատար տըշարը: Հայա-թըն տէրինիլի ճիհէթինի տէ տիւշիւն: Բուհանի հայաթ հէր չէլինտէ հիսս էտիլիւր մի: Գալպ սաղամ օլտուղունտա նապզ՝ փարմաղարըն ուճուստա պիլէ հիսս էտիլիւր: Էն տաի ալտ-գալարտա, սէն միւսթալի օլմատըղըն զէման-լարտա, իւզէրինտէ Բրիսթիան բուհու կէօրիւ-նիւր մի: Խանէնտէքի խըտմէթ քեարլար սէն-տէն նէ՝ ճինս թէէսիր ալըյօր: Ա՛հ, գօրպարմ

չօգլարմըզ սու գարըշմըշ չէրապ իզ: Պու հա-լըն տէվասը վար: Շէրապ ամմառան հասըլ օլուր: Ամմա իլէ պիրլէշմէլի իզ: Բրիստու հագիգի ամմա տըր: Պէնտէ գալրնըզ՝ տէտի: «Պէնսէ» Բրիստուստա: «Գալընըզ» Անտէ գալալըմ:

Խըտմէթ 75 տագիգէ սիւրաիւ վէ ա-նըն 40 տագիգէսինի վազ ալտը: Պու քիլիսէ չէհրին սէրվէթ, հաճմ վէ թէէսիր ճիհէթիլէ էն գուվվէթի Երիցալան՝ ճէմաթթ օլմաղլէ, սնըն իտարէսինին բուհանի հայաթը անլա-յան պիր չօպանըն էլինտէ օլմասը Ալլահըն պու փաթթաթ չէհրէ զիգըյիլէթ աթիլէսի տիր:

Ազօթարանտան չըզըպ ահէսթէ ահէսթէ եիւրիւյէրէք կէնճլէր Բրիսթիան Շիրքէթինին 57նճի սօգազտաքի չիւպէսինէ կէլիպ, պիր սաաթ բահաթ օթուրմազ էմէլիլէ իլէրի կիր-տիւմ: Սալօնա կիրտիյիմտէ Պատ. Հիլլիս (Մր. Պիլըրըն խալիֆի) կէնճլէրտէն իպարէթ օլան պիր իզտիհամա՝ Շէհվէթ կիւնահը հագգընտա դայէթ միւլէսսիր խիթապընը պիթիլիպ էվէ կիթմիշ, միւսթէմիուսըն պիր գըսմը տախի պինանըն մաշառանտա թաամ էթմէքտէ ի-տի: Պիր հուսէպ քիւրսիւ պուլուպ օթուր-տոււմ: Չօգ կէշմէզտէն կէնճլէր թաամ օտա-սընտան իւշէր պէշէր չըզըպ սալօնու տօլտու-րարազ, կիւզէլ պիր թէրէնսիւմ խըտմէթի պաշաաղար: Պու միւնասէպէթլէ տէսէմ օ-լուր քի, պինանըն իլլինտէ վէ տըշընտա տի-վարլարտա թալիզ էտիլմիշ օլան իւանլար վէ րէսմէր չու պիր գաչ կիւնտէն պէրու տէվամ էտէն «Ազգէ Մէֆէրինի» իսթար էտիյօր իտի: Շէհրին կէնճ Բրիսթիան Շիրքէթի եէնի էպ-նիյէյէ սարֆ էթմէք մագսէտիլէ իքի հագթա գարֆընտա 4,000,000 տալէր ճէմ էթմէք թէ-չէպպիւսիւնտէ օլուպ, էրքէք վէ դարը, օն-պաշըլար վէ նէֆէրլէր՝ զէնկինլէրին խանէ վէ տիւքհանլարընա փէթէկ արըլարը միսիլու կիրիպ չըգմազա մէշղուլ տըրլար: Պու կիւն սէֆէրին 13ճի կիւնիւ օլուպ ճէմ օլան ազգէ 3,427,247 տալէրէ պալիզ օլմաղլէ, միւթէպա-գի 572,753 հարրն ազաամա գատար տէվչի-րիլմէլի տիր: Աճէպա տէվչիլէմէզլէր մի օլա տէյու: Բահնիւնանըն դարիուսու էնտիլէյէ տալմասընլար: (*)

(*) Պիզ պու սարբըլար Նոյ. 24 տէ հագգըզ: Մարլուպ մէպաղըն պիւքիւնիւ մուայէն սաթառ ճէմ էսիլմէթի: Գուսուրըն օլտուրմազ իլլին պիր կիւն գիյասէ միւլիլէր ալըլար: Պու սէֆա օա մէպ-լաղառն ճագա ճէմ էսիպ 62,501 տալէր «Գու-վուրմալըզ» չըգաթըլար:

ՏԻՆԻ

«ՔՐԻՍՏՈՍԱՍ ԵՆՆԻ ՄԱԽԼՈՒԳ»

Եկնիս ահնի՝ տէր իսէք, օ՛ էսքիսինտէն այրը քէնտի պաշնա պիր միւտտէթ թէշքիլ էտէր։ Եկնիս հալապ՝ էսքիսի աթըլմըշ վէ պիր պաշ-գասը հալիւլմըշ տէմէք տիր։ Եկնիս հի՛ պէլքի էսքիսի երգըլմըշ անըն՝ խարապէսի իւզէրինէ պիր եէնիսի ինչա էտիլմիշ տէմէք տիր։ Լաքին Եկնիս մախլուգ, տէր իսէք պոռնուն մանասը նէ՛ տիր։

Պազըլար խոչարընա կիթմէյէն ատէմլէրի քաւիտ էտէրէք անլէրի եէնի ատէմ էթմէք իս-թէրլէր։ Պիր ազ չուրասընա համա, պիր ազ պուրասընա լէնէմ։ պիր ազ պատանա, պիր եէնի էսվապ, վէ ատէմ իսլահ օլտու տէյու զանն էտէրլէր։ Մօտա էլպիսէ, եէնի հքիֆէք, սէրվէթ վէ մալիւմաթ, եէնի մուհիթ, եէնի լի-սան, վէ իշթէ ատէմ թամիր օլունմուշ տէյու սա-յըլըր։ Ատէմին իշէրիսինտէ էվվէլնէ վար իտի իսէ, չիմտի տէ այնի շէյլէր մէվճուտ, այնի հայվանի թապիաթ, այնի խօտպինլիք, այնի շէրր ու ֆէսատ։ Ատէմ պու հօլլարլա «Եէնի պիր մախլուգ» օլամազ։ Պաշ սէպէպտէն, մէ-տէնիյէթ վէ թալիւմ ու թէրպիյէնին էն զի-յատէ իլէրի կիթմիյի մահալլարտա խարիճի ահվալը տահա նագիք վէ տահա կիւզէլ կէօ-րիւրսին, լաքին տէրունի ատէմ այնի տէրէ-ճէտէ շէրր, վէ այնի տէրէճէտէ խարապ տըր։

Պազըլար տա ատէմին պու տիւշկիւն վէ պօղուգ հալընա պագարագ, անը իշէ հարա-մազ վէ պիւսպիւթիւն էօլմիւշ ատա էտէրէք անըն քիւլլիյէն եէնիսինի հափմաղա չալըլըր-լար։ Լիքիսինի էօլտիւրիւպ եէնիսինի հա-չաթմաղա չալըլըրլար։ Միւնգէվի վէ դայր ի թապիի պիր հայաթ մէմուլ էտէրլէր։

Պու տա տօղրու տէյիլ տիր։ Շու էլտէ օ-լան ատէմլիքտէ էյի շէյլէր վար տըր։ Ճէմա-տի ճիւղլէր, նէպաթի հայաթ, հայվանի հա-յաթ, ազլի հայաթ հէփ էյի շէյլէր տիրլէր։ Պունլարտա էսքիմէյէն, էօլմէյէն ունսուրլար վար։ Ճէսէտին թէրքիպաթը զէվալ պուլուր, լաքին ֆիքըր էսքիմէզ։ Նիշլիւն մանթըզ էօլ-սիւն, նիշլիւն մուհապպէթ էօլսիւն, նիշլիւն իրատէթ էօլսիւն։

Ատէմի եէնի էթմէնին պիր հօլու տա անա եկնիս պիր գուվիք կիւսիւմի տիր։

Թօփրագ ճէմատի տիր, օնա նէպաթ հայա-թը կիրէր, վէ օ պէօլիւյէն, թէօրէյէն պիր

վարլըգ օլուր։ Նէպաթաթ հայվանա կիրէր վէ տուլուպ հարաքէթ էտէն պիր վարլըգ օլուր։ Հայվանա նաթըգիյէթ կիրէր վէ օ թէֆէքքիւր էտիպ նութգ էտէն ատէմ օլուր։

Եա ատէմ։ Ատէմին տէրունինէ տէ պիր գուվվէթ իտիալ էտիլէրէք, օ եէնի պիր մախ-լուգ օլապիլի՞ր մի։ Ատէմ պու ճէսէտ իլէ, պու ազլ վէ պու իրատէթ իլէ, պու սէրմայէ իլէ քիւլլիյէն եէնի պիր հայաթա մալիք օ-լուպ հագիպաթէն եէնի պիր ատէմ օլապիլի՞ր մի։

Իշթէ Բրիսթիանլըգ պու սիւալա, «Էվվէթ», տէյու ճէվապ վէրիպ, ատէմլէր արասընտա պու եէնի ատէմլէրի իսալք էթմէյէ պաշլամըշ տըր։

«Քրիստոսաս եկնի մախլուգ»

Եանի սէն հէր նէ իսէն, վէ հէր նէ գա-պիլիյէթ վէ խասսիյէթլէրէ մալիք իսէն, Բրիս-տոսաս պուլունմաղա քիւլլիյէն եէնի պիր ատէմ օլաճագսըն։ Լաքին Բրիստոստա օլմագ նէ՛ տիր։

Բրիստոսըն պու սիւալա վէրտիյի ճէվապ դայէթ մանատար տըր։ «Չըպուգ ասմատա գալմատըգճա քէնսիլիյինտէն մէյվէ վէրէ-մէզ»։ «Պէն ասմա իմ, սիգ չըպուգլարսընըգ»։ Ասմա քէնտի հայաթ գուվվէթինի չըպուգա իլհագ էտէր, վէ արթըգ չըպուգ ասմանըն հայաթ գալտէլէրինէ թապի օլարագ հարա-քէթ էտէր։ Պէօլլէ տէ ատէմին էսքի գուվ-վէթլէրինէ եէնի պիր գուվվէթ հանի Բրիս-տոսըն բուհու իլհագ էտիլմէքլէ արթըգ ատէմ օ հայաթըն գալաիտի իլէ իտարէ օլունուր, վէ եէնի ատէմ օլուր։

Բրիստոսըն բուհու Ալլահըն Բուհու տըր։ Անտէ Ալլահ իգհար օլունտու։ Ալլահ բուհ օլ-տուղու հալտա Ալլահըն Բուհը անըն բուհունը գապթ ու իսթիլա էյլէմիշ իտի։ Ալլահ անտէ սաքին օլուպ, անըն իրատէթ վէ հիսսիյաթըն-տա, անըն էֆքիար վէ աթվարընտա անը ի-տարէ էտէն գուվվէթ Ալլահըն Բուհու իտի։

Վէ Ալլահըն քէնտինտէ իգհար օլունմասը մուհապպէթի ճիհէթինտէն օլուպ, օ հայաթըն գալտէսի մուհապպէթ իտի։ Ալլահ մուհապ-պէթի տիր։ Ալլահտա մուհապպէթ ճիսմանի տէյիլ, խօտպին տէյիլ, անճագ մուգատտէս վէ թագտիս էտէն, ֆէտաքիար վէ խըտմէթ էտէն պիր մուհապպէթ տիր։ Թէնէզզիւլ էտիպ տիւշկիւնի գալտըրան, կիւնահքիարը թաթ-հիր էտէն, լիյազաթսըզա լիյազաթ վէ գըյմէթ վէրէն պիր մուհապպէթ տիր։

Իմաի Գրիստոստատ օլմագ Գրիստոստըն բուհունա մալիք օլուպ, Գրիստոստըն հայաթ գալիս տէսինէ թապի պուլունմագ տէմէք տիր:

Վէ պիր ասէմ Գրիստոստըն հայաթընըն պու սրբընա վաղըֆ օլարագ, քէնտիսի տէ Ալլահըն բուհունա մալիք վէ մուհապպէթ գալիս տէսինէ թապի օլուբա, օ ասէմ Գրիստոստատ եէնի մախլուպ օլուր: Վէ իշթէ ասէմլիյին էն եիւքսէք մէնգիլի պու սըր:

Իմաի է՛յ տօնթըմ, սէն պու եէնի սէնէտէ եէնի մախլուպ օլմօւշ մը սըն, եօգսա տահա էսքի ասէմ մի սին: էսքի ասէմի թամիր էթմէք իշի իլէ օղրաշմա, սալթ խարիճի վէ զահիրի իսլահաթլա գանաթ էյլէմէ, մուհիթ թէպաիլ էթմէքլէ վէ իիննին իւղէրինէ սէնէլէր գամմ էթմէքլէ եէնի ասէմ օլապիլէճէյինի գանն էթմէ: Սէնին տէրունինէ Ալլահ Բուհու կիրմէքլէ վէ սէնին հայաթըն Ալլահ մուհապպէթլիննի գալիստէսինէ թապի օլմաղլա, վէ անձագ պու եօլ իլէ եէնի ասէմ օլապիլիսին: Վէ պու կիւն պիղէ լաղըմ օլան տա պու, եանի եէնի ասէմլէր տիր:

Սէն Գրիստոստատ մը սըն: Տիւնեանըն պէօյիք մէսէլէսի պու սըր: Գրիստոստ եէնի մախլուղլար: Պու տէնրտէ վէ հէր ասրտա ասէմլէր Ալլահ իլէ վէ Ալլահ մուհապպէթլիլէ իտարէ օլունմատըգձա պէշէրիլէթին խէլասընա իւմիտ էտէմէզսին:

Սէնէ եէնի, ասէմ եէնի օլսուն:

Յ. Գ. Գ.

ՐՈՒՀՈՒՆ ՂԱԼԷՊԵՍԻ

“Գուտըթլէ տէյիլ վէ գուվլէթլէ տէյիլ, անձագ պէնիմ Բուհունմէ:” Զաք. 4. 6.

Բապպ իւլ ճիւնուտըն Բուհու՝ պուրատա գուտըթլ վէ գուվլէթլտէն թէֆրիպ էտիլիյոր: Բապպըն բուհը՝ գուտըթլ վէ գուվլէթլին գուրպանը օլան մուհապպէթ տիր: Տիւնեա ճիւմլէ գուվլէթլէրին էն լաթիֆի օլան գուվլէթլէ պէօյիք օլապիլիլ տիր: Մուհապպէթ սահրանըն վուհուշունա զալիպ օլմուշ սըր: Ինսան տէրունինտէ պուլունան ճանվէրի՝ կիւրիւլթիւ, զէլլէլէ, աթէշ թահթը իթաաթա կէթիլէմէմիլ, անձագ Գրիստոստատ օլան լաթիֆ սէտա անը զապթ էթմիլ տիր: Եէնուտի՝ չէրիաթըն չիտտէթիլլէ վէ ֆէյլէսուֆլար՝ հիսսիյաթը սալպ էթմէքլէ անը պաստըրմագ իսթէտիլէր իսէ տէ, մուվաֆֆագ օլամատըլար:

Մուհապպէթ կէլինճէ օ՝ ճիւմլէ հէվլէսլէրի զապթ ու իտարէ էյլէտի: Նէնի. էթմէտի, սալպ էթմէտի, խարապ էթմէտի, անձագ զիյա կիպի գալպէ իշրագ էյլէտի վէ եէնի հուգուրտա էսքիսի զաիլ օլտու: էսքիլէր “Անըն գուհուրուներն ճէլալըլա” կէչիպ կիթտիլէր:

է՛յ Իպն իւլ ինսան, պէնիմ էտնա թապիաթըմ սէնին բուհըն իլէ ֆէթհ օլունսուն: Շէրիաթ գօրգուսու իլէ տէյիլ, հիսսիյաթը էօլտիւրմէքլէ տէյիլ, անձագ սէնին մուհապպէթլիննի տահա զիյատէ լաթիֆ վէ տահա զիյատէ պէրրագ պիր սուրէթտէ իւղէրիլէ իշրագ էթմէսիլլէ մաղլուպ օլմագ իսթէրիմ: էտնա մուհապպէթիմ՝ սէնին եիւքսէք մուհապպէթինտէ մաղլուպ օլսուն: Զիրա գուտըթլ վէ գուվլէթլ պէնի մահվ էտէպիլիլ, լաքին մուհապպէթին՝ կիւնաշարըմ մահվ էթմէքլէ պէրապէր գալպիմ ինսա էտէր: Իրատէթիմի ֆէթհ էթմէքլէ պէրապէր, անըն գարար վէ սէպաթընը արթըրըր:

Գուտըթլ վէ գուվլէթլ իլէ տէյիլ, անձագ սէնին Բուհուն իլէ, եա՛ Բապպ:

Ճ. ՄԱԹԻՍԸՆ

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻ

ՇԵՐԼՕՔ ՀՕԼՄՍԸՆ

ԷՕԼԻԻՄ ԵԱԹԱՂԸՏԱ ՍԷՊԻԻՉԷԹԻ

ԳՕՆԸՆ ՏՕՅԼ

1.

Շէրլօք Հօլմսըն էվ սահիպէսի Մատամ Հըստըն՝ քիրաճըսընտան հիշ մէմուուն տէյիլ իտի իսէ տէ, չարնա չար թէհամիւլ էթմէյէ մէճպուր իտի: Էվիննին պիրինճի գաթընտա պուլունուպ Շէրլօք Հօլմսըն իգամէթ էթտիյի օտայա՝ կիւնիւն հէր սաաթընտա զարիպ վէ չօգ տէֆա տա արզու օլունմայան քիմսէլէր կիրիպ չեգմագտա իտիլէր: Պունտան սարֆը նազար, քիրաճըսը պախի, թէհամիւլիւնիւ սօն տէրէճէ թէճրիպէյէ գօյաճագ տէրէճէտէ նիգամսըզ վէ զարիպ պիր հայաթ իմրար էթմէքտէ իտի: Անըն թէմիլլիլլէ վէ ինթիգամա տիգգաթ էթմէմէսի, միւթատ օլմայան սաաթլարտա մուսիգա չալմասը, էվին իլինտէ արա սըրա բէվօլլէր թէճրիպէլէրի. էսրարէնկիլ վէ չօգ տէֆա տա օրթալըղը ֆէնա պիր գօգույա վէրէն քիմսալի թէճրիպէլէր եափ:

մասը, վելհասը անըն շախսընը տախմա հնաթա էթմիշ օլան շիտտէթ վէ թէհլիքէ քիւրքէ ի հավասը, անը Լօտրատա էն թէհամիւլ էտիլմէզ պիր քիրաճը մէրթէպէսինտէ պուլունտուրույօրլար իտի: Պունունլէ պէրապէր, էվ քիրասընը պէյ կիպի վագթընտա թէտիյէ էտէր իտի Շիւպէնմ հօգ քի, Շէրլօք Հօլմս իլէ պէրապէր իգամէթ էթտիյիմիզ սէնէլէրտէ անըն վէրմիշ օլտուղու էվ քիրալարըյլա, էօյլէսի պիր էվ տահա սաթուն ալընապիլիր իտի:

Անըն աթվար ու հարէքիաթը նէ գատար տա թէհամիւլ էտիլմէզ պիր տէրէճէտէ կէօրինիւր իտի իսէ տէ, էվ սահիպէսի անտէն փէք զիյատէ չէքինիր վէ իշլէրինէ դարըյմաղա ճէսարէթ էտէմէզ իտի: Անըն գատընլար իլէ խուսուսի պիր հիլմիյէթ վէ նէզաքէթ իլէ մուսամէլէ էթմէսի՝ մէրգուլմէնին հաթթա հիւրմէթ վէ մուհապպէթինի պիլէ քէնտինէ ճէլպ էթմիշ իտի: Վագաա օ՝ նիսա թաիֆէսինտէն խօշանմազ վէ հաթթա նէֆրէթ պիլէ էտէր իտի, պունունլա պէրապէր անլէրէ գարչը օլան խուսուսիլինտէ նէճիպ իտի:

Էվլիլիք հայաթըմըն իքինճի սէնէսինտէ, մէրգուլմէ էվ սահիպի պիր կիւն օտամա կէլիպ, զավալը տօսթունուն սօն տէրէճէ մուլճիպ ի էնտիլէ պիր հալտէ խասթա օլտուղունը խապէր վէրտի: Պէն՝ մէրգուլմէնին անա գարչը պէսլէտիյի հիւրմէթ վէ մուհապպէթ հիստինի պիլտիյիմտէն, անըն պու խապէրի պէնի իզթիրապ վէ հէյէճանա տիւշար էլլէտի:

«Ճան չէքիօր, Տօգ. Ուաթսըն,» տէտի մէրգուլմէ: «Իւշ կիւն տիր սարարըպ էրիմէքտէ տիր վէ պու կիւնիւ տախի եա չըգարըր, եա չըգարմազ: Պու սապահ, անըն քէմիքլէրի տըշարը չըգմըշ սիմասընը վէ պանա պագմագտա օլան փարլագ կէօզլէրինի կէօրտիւլիմտէ արթըգ տայանամատըմ: Բէնտինէ՞ իսթէր րազի օլ, իսթէր օլմա, Մր. Հօլմս, չիմտի պու սաաթ տօգթօր չաղըրմաղա կիտիյօրըմ՝ տէտիմ: Փէք էյի, էօյլէ իսէ Ուաթսընը կէթիր,» տէտի: Րիճա էտէրիմ տօգթօր, պիր տագիգէ պիլէ տուրմայընը, հօգսա քէնտինի սաղ կէօրէմէզսինիզ,»

Իւզէրիմէ պիր տէհլէթ կէլտի, զիրա անըն խասթալըղը հագգընտա հիշ պիր շէյ իշիթմէմիշ իտիմ: Տէրհալ փալթօմու վէ շափգամը ալարագ գափուտան տըշարը չըգտըղըմտա գաւտընտան թէֆէրուաթ իսթէտիմ:

«Էքէնտիմ, մաէթթէսիւֆ պէն տախի

չօգ պիր շէյ պիլմէյօրըմ: Նէհրին հագընլարընտա Րօթէրհիթտէ պիր ճինայէթ թահգիգիլէ օղրաչըյօր իտի, ալտէթիւնտէ պու իլլէթի տէ պէրապէր կէթիրտի: Չարչանպա կիւնիւ էօյլէն սօնու հաթթա տիւշիւպ պիր տահա գալգմատը վէ իւշ կիւն տիր աղգընա հիշ պիր շէյ գօմամըշ տըր:»

«Փէք ալա, մատմէքի պու հալտէ իմիշ, նիշի՞ւն պիր տօգթօր չաղըրմատընըգ:»

«Բէնտիմ իսթէմէտի: Սէօզլինտէ մուսիրր օլտուղունը պիլիրսին: Արզուսունա մուխալիֆ հարէքէթ էթմէյէ ճէսարէթ էտէմէտիմ: Լաքին պիր աղ սօնրա սիզ տէ կէօրէճէքսինիզ եա, անըն հաշամասընա արթըգ իւմիտ հօգ տըր:»

Պիր աղ սօնրա Շէրլօք Հօլմսըն օտասընտա պուլունույօր իտիմ: Անըն հէյէթի հագիգաթէն միւտհիշ օլուպ ֆէվզ էլ ատէ ըզգգէթէնկիզ իտի: Նոյեմբեր պընըն սիսլի պիր կիւնիւ օլուպ խասթանըն օտասը փէնճէրէտէն կիրէն մաղմուլ գիյալարլէ նիմզուլմէթ իշինտէ պուլունմագտա իտի: Խասթա՝ զաիֆ վէ քէմիքլէրի չըգմըշ սիմասընը պանա թէվճի էտիպ մէլուլ պիր պագըշ աթտըղընտա եիւրէյիմ փարէ փարչէ օլտու: Կէօզլէրինտէ սըթմայա մախսուս պիր փարլագլըգ օլուպ, եանագլարը վէրէմլի եանաղը կիպի ալ ալ եանմագտա, տուտագլարընտա իսէ եարա գապուպլարը կէօրինմէքտէ իտի: Զաիֆ էլլէրի ալէտտէվամ եօրղանըն իւզէրինտէ աղըր խասթալարա մախսուս ասէպի հարէքէթլէր էթմէքտէ օլուպ, սէսի իսէ պօզուգ վէ թիթրէք իտի: Օտայա կիրտիյիմտէ մէճալըգ պիր հալտէ հաթթագտա իտի իսէ տէ, պէնի կէօրտիւլիմտէ թանըյպ կէօզլէրինէ պիր փարլագլըգ կէլտի վէ զաիֆ պիր սէս վէ քէնտինէ մախսուս էսկիլագալտ պիր փէրտէ իլէ,

«Ուաթսըն, նէ՞ ֆէնա կիւնլէրէ գալտըգ,» տէտի:

«Ա՛հ սէվկիլիւ տօսթում,» տէյէ նիտա էտէրէք քէնտինէ հագլաչմաղա թէչէպպիւս էթտիմ իսէ տէ, Շէրլօք Հօլմս, անճագ պունրանը տագիգէլէրտէ իսթիմալ էթտիյի գաթի վէ ամիրանէ պէր փէրտէ իլէ,

«Կէրի չէքիլ, չիմտի կէրի չէքիլ, էյէր պանա հագլաչըրսան, Ուաթսըն, սէնի գափուտան տըշարը էթտիրիրիմ,» տէյու նիտա էթտի:

«Լաքին սէպէպի նէ՞ տիր,» տէյու սօրտուղումտա,

«Պէն պէօյլէ արգու էտիօրըմ, պու դա- տարը քեաֆի տէյիլ մի տիր,» տէտի:

Էվվէթ, Մատամ Հըտսընըն հագգը վար իտի: Հէր վագթտան զիյատէ մուսիրը վէ ա- միր իտի: Լաքին անըն հալընը վէ խաթթալը- ղընը կէօրիւպ տէ բըգգէթէ կէլմէմէք դապիլ տէյիլ իտի:

«Մագսէտիմ անճագ սանա եարտըմ էթմէք իտի,» տէյիլ նիտա էթտիմ:

«Չօգ կիւղէլ՝ պանա էն զիյատէ տէտիքլէ- րիմի հափարագ հարտըմ էթմիշ օլաճագ- սըն:»

«Շիւպհէսիզ, Հօլմս:»

Մուամէլէսինտէ շիտտէթ պիր ազ դաիլ օլուր կիպի օլտու:

«Պանա տարըլմատըն, տէյիլ մի,» տէյու սօրտու թագաթիւղզ վէ եօրղուն պիր սէս իլէ:

Չաւալը պիլմէյօր իտի քի, պէօյլէ ֆէնա պիր հալտէ կէօղիւմ էօնիւնտէ հաթտըղը սը- րատա, նա՞սըլ քէնտինէ տարըլապիլիւր ի- տիմ:

«Պու սէօղլէրիմի սէնի սէվտիյիմ իչիւն սէօյլէյօրուլմ, Ուաթսըն,» տէտի պօղուզ պիր սէտա իլէ:

«Աճալիպ նա՞սըլ պէնի սէվտիյին իչիւն օ- լույօր:»

«Իլլէթիմին նէ օլտուղունու պիլիյօրուլմ: Պու միւղմին իլլէթին մէնշէի Սուլաթրա ա- տասը տըր: Վագաա Ֆիլէմէնկէր պուլունն հագգընտա պիլտէն տահա չօղ շէյ պիլիլըլէր ի- սէ տէ, շիմտիյէ գատար պուլնա պիր տէվա պուլաւամըլ տըրլար: Անճագ պիր շէյ մալիւմ տիր: Օ տա չու տըր քի, պու իլլէթ մու- հագգագ էօլիւմէիւ վէ տէհշէթլի սիւրէթտէ պուլաչգան տըր: Տօգունմագլէ պուլաչըր, Ուաթսըն, անլայօրմուսուն, տօգունմագ իլէ:»

Սօն իպարէսինի սըթմայա մախսուս պիր ասապիյէթ իլէ սէօյլէյիպ, ուղուն գաիֆ էլ- լէրի ուղագտա տուրմամ իչիւն մէճալըզ պիր թարգտա իշարէթ էթտի:

«Հօլմս, պու կիպի տիւչիւնէլէրտէն միւ- թէէսսիր օլուրմըլմ գանն էտիյօրսունուզ: Պիւս պիլիւն հապանճը պիր խաթթա կանըն- տա պուլունսամ պիլէ պու կիպի միւլահագա- լար պանա թէէսիր էթմէտիյի հալտա, սէնին կիպի գատիմ պիր տօսթա գարչը վաղիֆէմի իֆա էտէր իքէն պէօյլէսի պիր տիւչիւնէլէն

պէնի մէն էտէճէյինի նա՞սըլ թասավուր է- տէպիլիյօրսունուզ:»

Թէքրար քէնտինէ հաղաչմաղա պաչատըմ իսէ տէ, պանա միւահիշ, հիտտէթլի պիր պա- գըշ աթըպ պէնի կէրի չէքիլմէյէ մէճպուր էթտի:

«Էկէր օրտա տուրաճագ իսէն սէնինլէ գօ- նուչուրում, եօգ իսէ օտամտան տըչարը չը- դաճագսըն,» տէտի:

Շէրլօղ Հօլմսըն խարիզ իւլ առէ իսթիտա- լարընա օլ գատար տէրին պիր հիւրմիլիմ վար իտի քի, շիմտիյէ գատար նէ արգու էթմիշ իսէ հաթթա անլիլի զէրրէ գատար տէրք էթ- մէմիշ օլսամ պիլէ, կինէ իճրա էտէր իտիմ: Լաքին շիմտի, պիր տօգթօր հալինտէ, սէ- նաաթըմա մախսուս օլան հիսս ի թապիլիլէրիմ ուչանմըլ իտի: Պաչգա եէրտէ վարսըն քէն- տիսի պանա էմր էթսին, Լաքին հիշ տէյիլ իսէ պու խաթթա օտամընտա պուլնա բագի օլա- մագ իտիմ:

ՏՕԳԹ. ԵՐՈՒԱՆԴ Ա. ՃԵՃԻԳԵԱՆ

«Էօլիւմ թապիլի տիր, հէր քէս էօլէճէք, Լաքին պու գաթըն վէֆաթը պիր ազ դայրի թապիլի տիր,» միւլահագասը, Տօգթ. Ճէճիգեանըն վէ- ֆաթ խապէրինի ալտըղըմտա, պիր տագիզէ իչիւն էֆքեարըմը իսթիպա էյլէտի: Ֆիլվագի միւմալիլէյհ պու տիւնեատա քէնտի խըտմէթի- նի պիթիլիմէտէն թէրք ի ալէմ էյլէտի:

Տօգթ. Երուանդ Ա. Ճէճիգեան ան ասըլ Ատափագարը օլուպ, մահալլի մէքթէպ ի իպ- թիտալտէ իքմալը թահսիլ էյլէտիքտէն սօն- րա Պաղչէճիք Ամէրիգան մէքթէպի ալիսինէ կիտիպ, հէր սէնէ սընըֆընտա պիրինճիլիք իհրազ էթմէք սուրէթիյլէ 1885տէ մէզուն օլ- մուշ, պատէհու Րօպէրթ գօլէճինէ կիտիպ, օ- րատա տախի հէր սէնէ պիրինճիլիք իհրազ, վէ տէօրթ սէնէ գարֆընտա իքմալը թահսիլ էյլէյէրէք 1889տա մէզուն օլմուշ տըր: Րօ- պէթ Գօլէճինի իքմալ էյլէտիքտէն, վէ պիր գաչ սէնէ մուալլիմիլիքտէ վէ Անեսաքեք դագէ- թասը միւլէլլիֆ մուալլիլիյինտէ պուլուն- տուգտան սօնրա, արգուսու ճիտտէն միլլէ- թինէ խըտմէթ էթմէք օլմասը, վէ պալատէքի մէշղուլլիյէթլէրին քէնտինէ գանաթպախշ օլմամասը սէպէպինտէն, պիլ իսթիֆա 1894տէ էտինպուրկ տար իւլֆիւնուլունա կիտիպ թէպա- պէթ թահսիլ էյլէմիշ: Վէ պէր միւլթատ օ-

րատա տախի հեր սէնէ պիրինճիլիք ինրազ է-
տէրէք իքինճի սէնէսինտէ 50 լիրա , վէ սօն սէ-
նէսինտէ մէքթէպին էն երւքսէք միւքեաֆա-
թընը , հանի 200 ինկիլիզ լիրայը , գազանա-
րագ 1898տէ շէրէֆլի պիր թարգտա իքմալը
թահսիլ էյլէմիշ տիր :

Պատէհու թէվսի ի մալիւմաթ իչիւն պիր
սէնէ գատար ինկիլթէրրա խասթախանէլէրին-
տէ իչէտիքտէն սօկրա խասթալանարագ վա-
թանընա ավտէթ էթմէյէ մէճպուր օլմուշ , վէ
օ զէմանտան հիյն ի վէֆաթընա գատար քէ-
մալը կէրմի վէ ճիտտիյէթլէ հէմճինսինէ խըտ-
մէթ էթմէքտէ պուլունուշ տրր :

Միւմաիլէյհին ճէնազէ ալայը Դեկ. 16յա
միւսատըֆ սալի կիւնիւ փէք շէրէֆլի պիր
թարգտա , պէօյիւք պիր ճէմաաթ հազըր պու-
լունտուղը հալտէ իճրա էտիլտի : Խըտմէթէ
Վեր. Ա. Պ. Շմաւոնեան ըրյասէթ էյլէյիպ
հէքտիկէրինի միւթէագըրպ , Յովհ. էֆ. Ալիք-
սանեան Հայրնեաց մէքթէպի վէ քիլիսէ ի-
տարէ մէճլիսի թարաֆընտան , Պետրոս Բ.
Գըրգեաշարեան Պաղչէճիք Ամէրիգան մէքթէ-
պի հիյէթ ի մուալլիմուշը վէ Ատափազար
Կ. Խ. Շիրքէթի , Մանուկ էֆ. Մարկոսեան
Պաղչէճիք մէքթէպի մէզուշլարը , Վեր. Մր.
Մաքսօթըն այնի միւէսսէսէնին իտարէ մէճլի-
սի թարաֆընտան վէ իգմիտ Առաջնորդ ու
Ստեփաննոս Արք. Յովաքիմեան ումուժ լու-
սաւորչական պիրատէրլէր նամընա պէյանը թէէ-
սիւֆ , վէ միւմաիլէյհին ամալը հասանէսինի
թագտիր Խօլլու զըսսա նութգլար իրատ էյլէ-
տիլէր :

Տօգթ. Ե. Ա. Ճէճիգեանըն էօմրիւնտէ էն
պէլլի նօգթալարտան պիրի միւմաիլէյհին քէն-
տի իլմինի փարա գազանմագ իչիւն տէկիլ , իւ-
լա խըտմէթ էթմէք , ճան գուրթարմագ իչիւն
խաթիմալ էթմէսինտէ իտի : Քէնտիսինտէն չօգ
սօնկրա իչէ պաչալայան նիչէ տօգթօրլար 100լէր
վէ 1000լէրճէ լիրալար տիգմիշ իքէն , միւմաի-
լէն սէրվէթսիզ վէֆաթ էյլէտի : Հէր հանկը
պիր քիմսէ իլէ փազարլըզ էթտիկի կէօրիւ-
մէմիշ վէ իչիտիլմէմիշ տիր . պիլա ֆարզ հէր
սընըֆ էհալի անա խղանլիս , պէօյիւք վէ ա-
լիմ պիր տօգթօր հալիստէ իթիմատ էտէր ի-
տի : Թէտալիսինի տէրիւհաէ էյլէտիկի հէր
հանկը պիր խասթայը թախլիա իչիւն լազըմ
օլան հէր չարէյի իսթիմալ էտէր վէ ճիտտէն
չալըըր իտի : Էմսալի մէյանընտա նազլրի փէք
նատիր թէսատիւֆ օլունան պու պէօյիւք վէ

նէճիպ զաթ , խուսուսի սուրէթտէ ֆագիր
խասթալարը զիյարէթ էտէր . վէ անլէրին հիչ
պիրինտէն 5 փարա ալմատըգտան մատա ի-
ճապընտա քիսէսինտէն պիլէ անլէրէ վէրտիկի
էքսէրիա կէօրիւմիշ տիր : Միւթէվէֆֆայա
չօգլար թարաֆընտան «Ֆագիրլէրին հէքիմի» ,
նամը վէրիլմիշ տիր :

Միւմաիլէհին էօմրիւնտէ տիկէր մուհիմմ
պիր խուսուս , սատէ գալպի , փաք վէ ալի սիյ-
րէթի , թաթլը վէ ճալիպ լիսանը իտի : Հիչ
պիր քիմսէ անտէն ինճինմէմիշ , հէր քէս իլէ
տօսթ օլմուշ , հէր քէսի սէվիպ մուգապէլէթէն
սէվիլմիշ տիր : Իլք միւլազաթընտա , գարչըտա-
քինին մուհապպէթ վէ թէվէճճիւհիւնի ճէլպէ ,
րուհունու քէնտիսինիքինէ րապլա մոնգթէտիր
իտի : Նէճիպէօմր , շայանը իմթիսալ հայաթ :

Տօգթ. Ճէճիգեանըն պիւթիւն էօմրիւ խըտ-
մէթ , ճիտտի ֆաալիյէթ հայաթը օլմուշ տըր :

Ֆէնի իլէ իշթիզալ էյլէտիկի էմնատէ թա-
լիմ ու թէրպիյէ մէսէլէլէրինտէ հիսսէսիզ գալ-
մամը : Ատափազար Հայրնեաց վէ Պաղչէ-
ճիք Ամէրիգան մէքթէպլէրինին Խոնաւակա-
լոթիւն ազասը հալիստէ հէր իքիսինտէ տա-
խի էֆքեարը հասանէ վէ միւֆիտէսի իլէ ա-
զիմ խըտմէթլէր իֆա էյլէմիշ տիր :

Պունլարտան մատա Ատաբազար ֆրօթ.
ճէմաաթը վէ Կ. Խ. Հ. ի , շիրքէթինիզ իտարէ
մէճլիսի ազասը հալիստէ միւմաիլէյհին էֆքեա-
րընտան իսթիֆատէ էյլէմիշլէր տիր : Էլ զըսսա
Տօգթ. Ճէճիգեանըն վէֆաթը իլէ Ատափազար
էհալիսի ումուժիլէթլէ , վէ մահալլի ֆրօթ. ճէ-
մաաթը խուսուսիյէթլէ պէօյիւք պիր տօգ-
թօր , պէօյիւք պիր տօսթ , իչճի , հարտըմճը
վէ միւսթէշար զայ էթմէք պէտպախլըղըն-
տա պուլունուշօր : Էվվէթ «պու կիւն իսրա-
յէլտէ պէօյիւք պիր զաթ տիւլմիւշ» տիր : Միւ-
մաիլէյհ ամալ ու էֆալը իլէ պէօյիւք պիր զաթ
իտի , տահա փէք կէնճ օլուպ ուզուն սէնլէր
քէնտի միւֆիտ խըտմէթլէրինի տէվամ էտէ-
պիլի իտի . վէ իշթէ պու խուսուս միւմաի-
լէյհին էօլիւմիւնին զայրի թապի իտիյի թա-
սավվուրուշու պիր տագիգէ իչիւն ֆիքրիմիզէ
իլգա էյլէտի :

ՊԵՏՐՈՍ Բ. ԳԸՐԳԵԱՇԱՐԵԱՆ
Պաղչէճիք , Ամերիգան Մեքիպի

ԹԵՃՐԻՊԼԵՏԵՆ ԻՍԹԻՖԱՏԵ

ՄԻԼԵՂԻՓ ԷՓԵՆՈՒՐ,

Միլի իթթիհատ մէսէլէսի ֆիքրլէրի վէ մաթպուլաթը մէշղուլ էյլէտիյի ուրաատա վէ թարաֆէյն շիւպհէ վէ թէհէտտիւտլէր իշինտէ չալգանըր իքէն, աճայիպ տիր քի պու պապ-տէ իճրա էտիւմիշ թէճրիպէտէն իսթիֆատէ էթմէք խաթըրմըղա կէլմէյոր: Պու թէշէպ-պիւստէ էն չօգ տիւշիւնտիւրէն խուսուս մէք-թէպլէր իթթիհատը օլուպ, պու իսէ Մարաշտա սընանըլմը վէ մօտէլի, նէթիճէսի կէօզ էօ-նիւնտէ տիր: Մարաշը պիրատէրլէրին շիմտիյէ գատար վէ թէճրիպլէրինն նէթիճէսինի խա-պլէր վէրիպ միլլէթի պէօյիւք պիր թէհէտ-տիւտ վէ էնտիլէտէն գուրթարմալարը մէ-մուլ էտէր իտիք: Իմտի թէքլիֆ էտէրիզ քի Մարաշտաքի միլլէթտաշարըմը քէնտի մէշհուտաթլարընը վէ պու թէճրիպլէրինն նէ-թիճէլէրինի սէրպէսթճէ վէ պիթարաֆանէ Բահնիւնայա եաղսընլար:

Նաժըլ, թարաֆէյն մէմնուճնմը տըր, պու եօլ իլէ չայիրտլէրին թալիմ ու թէրպիյէսի տահա թէրազգը՝ մըճէթտի, թէտէննի՝ մի էթտի, տինի վէ ախլագի թալիմ աահա գուվլէթլէշտի՝ մի, կէվլէտի՝ մի, կուտալցութիւն ֆիլան մէսէլէլէ-րինճէ կիւճլիւք չըգտը՝ մը չըգմատը մը: Ել հասըլ պու թէրթիպ տէվամ էտէպիլէճէք մի էթմէսի ֆաիտէլի՝ մի, մասրաֆճա ֆաիտէսի օլ-տոճմը, պու ճիւմլէ խուսուսլար իզահ էտիւ-սին:

Թէքլիֆ էտէրիզ քի իմզալար միւլէլիֆին եանընտա մահֆուզ գալմագ չարթյա հէր քէս ճիտտի վէ սէրպէսթ օլարագ պէյան ը էֆ-քեար էյլէսին:

Ս. Ս. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

Նէ թէճրիպէ վէ նէ էլէմ, նէ ստատէթ, նէ սէֆա, Սէֆինէ ի հայաթընը զարգ էթմէսին է՛յ միւմին: Սէնէլէրին զարգ օլտուգճա հէփ մագիինն գարընտա, էօմրիւն լուծֆ ու ինայէթտէ նէմա պուլսուէն է՛յ միւմին:

Կ. Յ. ԻՍԹԱՆՊՈԼԻՆԱՆ

ՀԱՓԹԱ ԽԱՊԷՐԼԷՐԻ

Խ Ա Ր Ի Ճ Ի

Իրան անխաղը. — Իրանտա հաւաշ հաւաշ սըրասընա կիրմէք իւզրէ տիր: Խալիլէրատան կէթիթիլմիշ օլան ժանտարմա գապիթլէրի էմր ի ինզիպաթըն թէէմիննէ սայ էտիյօրլար: Հարէմիւք վէ չէթլիւքլէ կէշինէն գապիլէլէր անլէրին հուզուր վէ թէէսիթիսի հիսս էթմէյէ պաշլամըշլար տըր: Վագաա եէրլի ժանտար-մալար էլլէրինէ ֆուրսաթ կէշէր կէշմէզ իհա-լիյէ թէսալլութ էաէրէք քէնտի մէվզիլէրինի սու ի իսթիմալ էտիյօրլար վէ պու եիւզտէն պազէն կիւճլիւքլէր գուհուր էտիյօր իսէ տէ, էճնէպի մէմուրլարըն նուֆուզը հաւաշ հա-վաշ հիսս օլունմագտա տըր: Էն զիյատէ րա-հաթըզ մահալլար ճէնուզի իլալէթլէր օլտու-զու հալտա, օրալարտա տախի հաւաշ հաւաշ սիւքիւն հիւքմ էթմէյէ պաշլամըշ տըր:

Արևալոսյուղուն ճէնուզի հուսուտըր ին-կիլթէրրանըն թէքլիֆ էթտիյի սուրէթտէ թա-յին օլունմուշ վէ օ գըթալարըն Եունանիսթան թարաֆընտան թախիլիյէսի եինէ ինկիլթէրա-նըն թէքլիֆի իւզէրինէ Յուն. 30ա թալիզ էտիլմիշ տիր: Արնավուտուգտա էմր ի ինզի-պաթա նազուրէթ էթմէք իշի ֆիյէմէնք ժան-տարմա գապըթլար իւհտէսինէ վէրիշմիշ տիր:

Եունան հիւլիւնի իլհագ էյլէտիյի մա-հալլարտա գապիթիւշապիսըլարը լաղվ էյլէտիյի-նի իլան էյլէմիշ տիր: Եունանիսթանըն պու մուամէլէսի տիւվլէ ի մուազգամանըն իլհագ ֆիթիլինի րէսմէն թանըմագտան իճրա օլուն-տուզու իշիւն իթիւրագ էտէնլէր Ամէրիգանըն Միշիկըն էյալէթլինտէ պիր գասապատա Ծնունդ միւնասէպէթիլլէ պիր զիյնէթ իճրասը էսհա-սընտա ատէմին պիրի «Նանիլըն վար», տէլու չաղըրմասը իւզէրինէ էհալի խալֆիլէ գափու-յա տօղրու գօյուլուրլար: Օ էսնատա 80 գա-տար գատընլար վէ չօճուզլար այագ ալթըն-տա չրդնանըպ էօլիւրլէր:

Պաշարիւս գապիլէնի. — Գրալ ֆէրտի-նանտա հայաթը իշիւն թէհլիքէ պուլունտու-զունու խապէր վէ օ սէպէպտէն պիր միւտ-տէթ վաթիթաթտան միւֆարագաթ էթմէսինի թալիլիյէ էթմիշ տիր: Խարիճիյէ նազըրը Տօգ. կէնատիէֆ իսթիֆասընը վէրմիշ վէ գապուլ օլունմուշ օլուպ, մէզքիւր նազարէթի պաշ վէքիլ Տօգ. Բատուլալօֆ տէրիւհտէ էթմիշ

տիր:— Հինտիսթան գրաւը Մէնէլիքին վէֆա-
թը խապէրինն իւան օլունմասը իւզէրինէ,
վիւայէթէրտէն պէյլէր փաթախթա կէլմէյէ
պաշլամըշար, վէ էքսէրիյէթի վէլի ի ահտ
լաճ Նաուսյը մէլիք թանրմաղա հաղըր կէօ-
րիւնիւյօրլար:— Իթալիա՝ ատալարը թախլիյէ
էթմէք իչիւն լաղըմ կէլէն շէրաթիթին էլան
իճրա օլունմատըղը վէ հալա Օսմանլը դա-
պիթէրինն Պէնգազի հուսուսունը կէչէրէք
Իթալիալըլարը րահաթսըզ էթտիյի իչիւն ա-
տալարը թէրք էտէմէյէճէլինի պիւտիթիյօր ի-
միշ:— Ինկիլթէրոսնըն Արնավուտ հուսուսու-
վէ ատալար մէսէլէսինէ տաիր տիւվէլ ի մու-
ազղամայա թագտիմ էյլէտիյի թէքլիֆաթա
«Իթթիհաս Ը միւսէլլէս» տէվլէթլէրի պիր ճէ-
վապ վէրմիշլէր տիր տէնիլիյօր, վէ անլաշը-
տըղընա կէօրէ Արնավուտ արագիսինի Նու-
նանիսթանըն թախլիյէսի միւստէթիինն թէմ-
տիտինէ տաիր թէքլիֆի գապուլ էթմիշլէր
խսէ տէ, Ատալար մէսէլէսինի սիւքիւթ կէչ-
միշլէր տիր: Նուանիսթան իսէ պու իքի մէ-
մէսէլէսին հէփ պիրտէն հալլ ու թէսվիյէ օ-
լունմասընը թալէպ էտիյօր: Իթալիա թահթ
Ը իշղալընտա պուլունան 12 ատալարա պու
միւստէթ գարֆընտա փէք չօգ մէսարիֆ իխ-
թիյար էթտիյինի պէյանլէ անլէրին Թիւր-
քիայա իատէսի սըրասընտա հիւքիւմէթ ի Օս-
մանիյէտէն օ պապտէ պիր թալիզաթ թալէպ
էտէճէլինի խապէր վէրիյօր:

ՏԱԽԻԼԻ

Վազիյէթ ի սիյասիյէ. — Պիր գալ կիւնտէն
պէրի ազ չօգ փէյտա ի նէգաքէթ էտէն հալ
ու մէվիտէ, սալա՝ իմարէլէրի կէօրիւնմէյէ
պաշլամը: Պաղը դազէթալարըն էլան մէվիու
Ը պահա էթտիքլէրի Ալման հէյէթ ի ասքէրի-
յէսի մէսէլէսի Օսմանլը մէհաֆիլինտէ գափան-
մըշ ֆարզ օլունույօր: Բուս տիփլօմասիսի հիչ
պիր վաղըթ մէթալիպ ի ֆէվզէլատէտէ պու-
լունմատը: Խուսուսըլլա պու կիւն, Ալման հի-
յէթ ի ասքէրիյէսինն պիր հէյէթ ի մուալլի-
մէտէն պաշգա պիր շէյ օլմատըղընա հէր քէս
գանի տիր: Զէնէրալ Ֆօն Սանտէթա՝ հիչ պիր
զէման Պապ Ը Ալինին սիյասէթ ի տախիլիյէ
վէ խարիճիյէսինտէ Իսթանպուլուն իտարէսինէ
գարըլմայաճագ տըր: — Հատա պիր տէվրէյէ
վասըլ օլունուղու, խուսուսըլլա Պասրա վիւա-
յէթինտէ միւստիչ պիր մէհազարէ իրաէ էթտիյի
գանն օլունան, Արապ, միւսէլէսի տէ, մուճիպ ի

էնտիչէ կէօրիւնմէյօր: Սէլահիյէթտար մէհաֆի-
լտէն ալընան մալիւմաթանագարէն օ թարաֆ-
լարտա իղթիշաշ չըգմամը տըր: Իսթանպու-
տա պուլունան սապըգ Պասրա մէպուսը Նալիմ
պէյ՝ Պասրատա իֆթիրագ մագսէտիլլէ իղթի-
շաշ չըգտըղընա սաիր տէվէրան էտէն րիւա-
յէթի գաթիյէն թէքզիպ էտէր մահիյէթտէ պիր
թէլէղրաֆ ալմըշ տըր: Մէզքիւր թէլէղրաֆ
իխթիւալը իտարէ էթտիյի սէյլէնիլէն Խալիլ
պէյին իմգասընը հալի տիր:— Իսթիգրազ մէսէ-
լէսինէ կէլինտիքտէ, հիւքիւմէթ ի Օսմանիյէ
պու խուսուստա Մ. Պօմփար իլէ իքմալ օլու-
նան միւզաքէրաթա միւսթէնիտէն Ֆրանսա
հիւքիւմէթիլլէ պիր իթիւաֆ ագտ էթմէք, վէ
մէսէլէ ի մէզքիւրէնին հալընըզ էսասընը տէ-
սիլ, ֆագաթ թէֆէրուաթընը աախի հալլ
էթմէք արզուսընտա տըր: Պու խուսուստա
վաղը օլան թէլէխիւր՝ Ալմանիա իլէ Ֆրանսա
արասընտա օլունուզա աղըր սուրէթտէ ճէրէ-
յան էտէն միւզաքէրաթա աթֆ օլունույօր:
Ֆրանսա գապինէսի մէսէլէքինտէ սէպաթ վէ
Ֆրանսըզ սէրմայէսինին Ալմանիա վէ Ավսթր-
լիա վասըթասըլլա Թիւրքիայա իտիւալընա
միւմանաաթ էտիյօր: Մալիյէ նաղըրը Րիֆաթ
պէյ ֆարիզէ միւվասէլէթ էտիպ Ֆրանսա պաշ
վէքիլի Մ. Տումէրկ իլէ միւլագաթ էթմիշ տիր:
Գարիպէն Ճավիտ պէյ տախի պէթէքրար ֆա-
րիզէ ազիմէթ էտէճէք աիր: Բուսիա հալա
մալիյէճէ պօյգօթ խուսուսընտա վաղը օլան
խարըրնտան ֆէրաղէթ էթմէմիշ տիր: Հագզը
պէյ Լօնտրատան Պէրլինէ միւվասէլէթ էտիպ
Ճավիտ պէյին պաշլատըղը միւզաքէրաթը
տէվամ էթմէքտէ պուլունմուշ տըր:— Ատալար
մէսէլէսինէ կէլինտիքտէ, մէհաֆիլ ի սիյասի-
յէտէն ալընան մալիւմաթա նագարէն, իթթի-
ֆագ Ը միւսէլլէս իլէ իթիւաֆ Ը միւսէլլէս
տէվլէթլէրի արասընտա պու խուսուստաքի
նօգթա ի նագար ֆարզը կիթտիքճէ տահա գի-
յատէ քէսպ ի էնէմիյէթ էտիյօր վէ Ալման
տօնանմասընըն պահրը Սէֆիտ վէ Իթալիա
տօնանմասընըն տախի Բօսօս սուլարընտա
սօլաշմասընըն պու մէսէլէ իլէ իրթիպաթը
վար տըր տէնիլիյօր: Տիկէր թարաֆտան Ին-
կիլթէրոսնըն տախի նօգթա ի նագարընը Իթա-
լիայա գապուլ էթտիրմէք իւզրէ Ատալար տէ-
նիզինէ պիր տօնանմա կէօնտէրէճէլի թէլմին
օլունույօր:

Միթէնիկիլի.— Սապըգ Մէարիֆ նաղըրը վէ
թանին զազէթասը սիյասի տաիրէսինին սէր

մուհարիրի Պապանդատէ Իսմաիլ Հազըր պէյ,
Օփլքիյէ մէքթէպինստէ տէրո թագրիր էսէր
իքէն ֆիւճճէթէն վէֆաթ էթմիշ տիր: ձէնապէ
տալը ինթիրամաթ ր լազրմէ իլէ խճա օլուն-
մուշ տր: Մէրհում՝ Իթթիհաստ վէ թէրագրի
Ֆրրգասընն էն նուֆուզու տգնարընտան
պիրիսի խախ:—Բումանիա դրալը՝ Սասորադամ
Սախ Հալիմ փաշայա էրոնալ Բումեն նիշա-
նընը, Տախիլիյէ նազըրը Թալէաթ պէյէ վէ Ա-
թինա սէֆիրի Ղալիպ Քէմալի պէյէ տախի
Գուրոն Բումեն նիշանլարընը Իսթանպուլ սէ-
ֆիրի Մ. Մանու ետիլիյէ իհտա էթմիշ տիր:
—Ֆրանսըզ թէյյարէճիլէրտէն Ժիւլ վէտրին
Նաֆայա վասըլ օլունշ օլունպ Մըսրա կէյմէյէ
հալըլընըյոր:—Դեկ. 30տա Օսմանլը տէվլէթի-
նին ետվմ ի թէէսսիաիւնիւն սէնէ ի տէվրիյէսի
միւնասէպէթիլիյէ Տար իւլ ֆիւնուն վէ պիւճիւմէ
մէքնաթիպ ի ալիյէ թալէպէլէրի թարաֆըն-
տան, Հարպիյէ նէզարէթի, Պապը Ալի վէ
Սարայը Շահանէ էօնիւնսէ թէզահիւրաթը
վաթանփէրվէրտէն իճրա էաիլմիշ տիր:—Ին-
թիխապաթ մէսէյէսի հազընտա Իթթիհաստ
ֆրրգասընն մուրախիսալարըյա միւզաքէրէյէ
մէմուր օլունպ Բում փաթրիդիսանէսի թարա-
ֆընտան թային օլունան դոմիսիօն ազալա-
րընտան իքիսի իսթիֆա էթմիշ օլունգլարըն-
տան միւզաքէրէյէ պաշլամագ միւմքին օլուն-
մըշ տր:—Դոնթ Օսթրօրօկ՝ Պապը Ալի պի-
րինճի հուգուզ միւշափիրիլինէ մէճիս ի վիւ-
քէլա գարարըյա պէշ սէնէ միւտտէթ վէ 160
լիրա մաաշ իլէ թային օլունմուշ տր:—Պէյ-
րութ իսլահաթ դոմիթէսի մէպուսան ինթի-
խապաթընա իշթիրաք էթմէմէյէ գարար վէր-
միշ տիր:—Բումճա դաղէթալար դայի ի միւս-
լիմէրին պէտէլ ի նագտի մուզապիլինստէ աս-
քէրլիքտէն մուաֆիյէթլէրի իչիւն հազըրլա-
նան գանուն լաիհասընը թէպճիլ էտիպ հիւ-
քիւմէթին պու դարարընը դայէթլէ մուսիպ
կէօրիւյորլար: Ֆազաթ պէտէլ ի նագտինին
միւթէատտիտ սէնէլէր իւզէրինէ թաղսիմինին
տահա ֆախտէլի օլաճադընտան պահա էտիյոր-
լար:—Ճավիտ պէյ Իսթանպուլա վասըլ օ-
լունպ իսթիգրազ մէսէլէսի հազընտա պազը
րիճալը տէվլէթ իլէ թէաթի ի էֆիսար էթ-
միշ տիր: Ճավիտ պէյ պիր թաղըմ հէնի թա-
լիմաթ ալտըդտան սօնրա փարիզէ ազիմէթ է-
տէճէք տիր:—Զաթը ը շահանէ սօղուգ ալմըշ
օլունգընտան պիր ազ րահաթսըզ օլմուշ
տր:—Պասրատան Պապը Ալիյէ կէլէն միւ-

թէատտիտ իմզալարը հալի պիր թէլէկրաֆ,
հիւքիւմէթ ի Օսմանիյէյէ թապիլիյէթ ի քիւ-
միլէ պէյան էտիպ ինկիլթէրրա լէյհինտէ իճրա
օլունտուղու թիվայէթ օլունան նիւմայիլէրի
թէլքիպ էտիյոր: Սապըզ Պասրա մէպուսու
Թալիպ պէյ տախի պու թէլէկրաֆա իմզա-
սընը վազ էթմիշ տիր:—Հարպիյէ նէզարէ-
թինին սէլահիյէթտար դոմիսիօնը, Նաֆաա
նազըրը ձէմալ պէյէ փաշալըզ իւնվանընը
վէրմէյէ գարար վէրմիշ տիր:—Սապըզ մէճ-
լիս ի մէպուսան րէիսի վէ այան ազասընտան
Ահմէտ Բիզա պէյ էվրօփայա ազիմէթ էթմիշ
տիր:—Հարպիյէ նէզարէթինին պիւտճէսի իքի
միլիօն լիրա գատար թէզէիտ օլունաճագ տր,
զիրա մուհարէպէ ի ախիքէ միւնասէպէթիլիյէ
պիր չօգ զապիթան թէրֆի ի րիւթպէ էթմիշ
տիրլէր:—Փէթրապուրիլ սէֆիրի Թուրխան
փաշա Լիվատիատա Ջարըն հուգընրոնն քա-
պուլ օլունտարագ աթըրը վէտա էթմիշ տիր:
Թուրխան փաշա ախիւսինէ իլթիհագ էթմէք
իւզրէ փարիզէ ազիմէթ էտէճէք տիր:—Փօս-
թա թէլէկրաֆ նէզարէթինին Նոյնմընը այը-
նըն վարիտաթը էվվէլքի այա նիսպէթէն 10,000
լիրա ֆազլա օլմուշ տր:—Պրազիլիա հիւ-
քիւմէթի հիսապընա ինկիլթէրրա տէթիլէտհ-
լարընտա ինչա օլունմագտա օլան Բիօ սը Եանէյո
տրէտնօթընը իշթիրա էթմէք իւզրէ միւզա-
քէրէյէ կիրիշմէսի իչիւն Պապը Ալի Լօնտրա
Օսմանլը սէֆիրինէ թալիմաթ վէրմիշ տիր:
Անի վազթտա միւզաքէրաթ մուվաֆֆադիյէթ
իլէ նէթիճէիլէզիր օլունսա, տէրհալ Լօնտրայա
տրէտնօթընը իւք թազսիտի օլմագ իւզրէ, պիր
միլիօն Օսմանլը լիրատը նազըլ էթմէսի իչիւն
փէրիյէ պանգասընա հիւքիւմէթ էմը վէրմիշ
տիր:—Թաւփիս ի էֆֆեսուր դաղէթասը թախ-
տիշ ի էզհանը մուճիպ օլաճագ մէպալաթ նէշը
էթտիյի իչիւն հիւքիւմէթ ի ասքէրիյէ թարա-
րաֆընտան թաթիլ օլունմուշ վէ լաքին 2—3
կիւն սօնրա ինթիշարընա թէքրար միւսաստէ
օլունմուշ տր:—Ալման հէյէթ ի ասքէրիյէ-
սինսէն ձէնէրալ փուսլէթ վէ ձէնէրալ վէպէր
էտիրնէ, Գըրգ Քիլիսէ, Չաթալճա վէ Տիմօ-
թէզա միւնթագասընը տէվր ի թէֆթիլէ չըզ-
մըշ տըրլար: ձէնէրալ Լիման փաշա տախի
հէյէթ ի թէֆթիլիյէյէ Գըրգ Քիլիսէտէ իլթի-
հագ էտէճէք տիր:—Հիւքիւմէթ՝ Սէլանիք,
Իսկիւպ, Եանհա, Փրէվէզա, Սէրէզ, Տրամա
վէ Գալալա էթրէրինստէ շէպէնտէրիլէր
թէէսիս էթմէյէ գարար վէրմիշ տիր: Պուն-

լարեն թախստաթընտ տաիր մուամէլաթ իս-
րիճիյէ նէզարէթինճէ իֆա օլունմուշ իսէ տէ,
հէնուզ չէհպէնտէրլէր թային օլունմամը
տըրլար: Սէլանիք պաշ չէհպէնտէրլիք, վէ
տիկէրլէր իսէ պիրինճի վէ իքինճի տէրէ-
ճէտէն չէհպէնտէրլիքլէր օլաճագ տըրլար:
— Էնվէր պէշ քեամրլէն քէսպ ի աֆիյէթ էթ-
միշ տիր:— Բուսիա սէֆիրի Մ. տը Կիրսին
չէքիլէճէյինէ տաիր պիր թագըմ րիվայէթլէր
տէվէրան էթմիշ իսէ տէ, Բուսիա իսարիճիյէ
նէզարէթի պունու թէքզիպ էթմիշ տիր: Պու-
շայիանըն մէզունիյէթ իսթիհսալը իչիւն վագը
օլան թէշէպպիւսիւստէն իլէրի կէլտիյի միւս-
թէմէլ տիր:— Սըրպ վէ Եունան հիւքիւմէթլէրի
Օսմանլը Տիյունը ումուսիյէսինտէն քէնտիլէ-
րինէ տիւչէն հիսսէյի գապուլ էյլէմիշ տիր-
լէր:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Էրեհնիսրան իսլանսը.— Մալիւմ օլտու-
ղու իւզրէ Ալմանիա վէ Բուսիա պունտան էվ-
վէլ տիւվէլ ի մուազզամա նամընա էրմէնիս-
թան իսլանսթը հագգընտա Պապը Ալիյէ պիր
փրօթէ թէպլիղ էթմիշլէր վէ Պապը Ալի տա-
խի պունու գապուլ էթմէմիշ իտի: Պունուն
իւզերինէ տէվլէթլէր մէյանընտա թէքրար
թէաթի ի էֆքեար օլունմուշ վէ Բուսիա իլէ
Ալմանիա էսկի փրօթէլէրինտէ պագը թատի-
լաթ իճրա էտէրէք Էննի պիր փրօթէ հաղըր-
լամը տըրլար: Պու Էննի փրօթէ Ալմանիա վէ
Բուսիա սէֆիրլէրի թարաֆընտան րէսմէն
Պապը Ալիյէ թէպլիղ օլունմուշ տըր: Սատ-
րաղամ Սաիտ Հալիւմ փաշա Ալմանիա վէ Բու-
սիա սէֆիրլէրին պիրլիքտէ գապուլ էյլէմիշ վէ
Բուսիա սէֆիրի կիթտիքտէն սօնրա Ալմանիա
սէֆիրի պիր միւստէթ տահա Սատրաղամ ի-
լէ միւլաղաթ էթմիշ տիր: Սատրաղամ մէճ-
լիս ի Վիւքէլատա մէսէլէյի միւզաքէրէ էտիպ
անա կէօրէ պիր ճէվապ վէրէճէյինի վատ էթ-
միշ տիր: Պիր գաշ կիւն սօնրա թէպլիղ էթ-
տիքլէրի փրօթէյին ճէվապընը ալմագ իւզրէ
Պապը Ալիյէ կիտէն Բուսիա սէֆիրինէ վէ
Ալման սէֆարէթի պիրինճի մասլանսթիւղա-
րընա Սատրաղամ պէյան էթմիշ տիր քի, պու-
փրօթէյին պագը մատտէլէրի միւզապէսէյէ
զէմին օլաճագ պիր մահիյէթտէ օլտուղուն-
տան մէճլիս ի Վիւքէլա հէնուզ գարարընը վէ-
րէմէմիշ տիր: Ումուսիյէն զանն օլունտուղունա
կէօրէ, իսլանսթ մէսէլէսի էսկի կէրկիւնլիյինի

զաշ էթմիշ վէ տիւվէլ ի մուազզամա իլէ Պապ
ը Ալի արաթընտա իթիւսթա տօղրու մուհիւմ
պիր ատըմ աթըլմը տըր: Շու էսաս հագգըն-
տա ղայրը րէսմի սիւրէթտէ պիր անլայըշ հա-
սըլ օլմուշ տըր զանն օլունույօր:— Էրմէնիս-
թան վիւլայէթլէրինէ իքի էճնէպի միւքէթթիշ
(Օսմանլը տէյիլ) թային օլունաճագ, Պունլար
տիւվէլ ի մուազզամանըն թէքլիֆի իւզերինէ
պի թարաֆ տէվլէթլէր թապաասընտան Պապ
ը Ալի թարաֆընտան թային օլունաճագլար
վէ միւստէթ ի մէմուրիյէթլէրի մուայէն օլա-
ճագ տըր: Վագիֆէլէրինէ միւթէալլըգ մէսէ-
լէլէր իչիւն տօղրուտան տօղրույա Պապը Ալի
իլէ մուսապէրէ էտէճէքլէր, լաքին իսլանսթ
փրօթէսինին թաթպիղինին նէ հալտա պուլուն-
տուղունա տաիր Տիւվէլ ի մուազզամայա մա-
լիւմաթ վէրէճէքլէր տիր: Շիւպէսիզ պու ճի-
հէթլէր գաթիյէն թէգարրուր էթմէմիշ օլուպ
իւթիւմալէն մէճլիս ի Վիւքէլա՝ Օսմանլը հիւ-
քիւմէթլիւսին նօզթաի նագարընը Էրեհնտա
թային էտէճէք տիր:

Միւքեհնիֆի.— Ազասաւս Ազգէթասը՝
անասընը Օսմանիյէնին պաղըսընըն հիս-
սիյաթընը տիլկիր էտէճէք պիր մէզալէ
նէյը էթտիյի իչիւն, միւստիրի մէսու-
լու Յակոբ Ճօլօլեան Տիւվանը հարպ թա-
րաֆընտան տէօրթ աշ մահպուսիյէթէ վէ
Ազասաւս Ազգէթասը տախի 80 լիրա ճէզա ի
նագտիյէ մահքիւմ էտիլմիշ տիրլէր:— Տիար-
պէքիրտէ մէպունան ինթիլապաթընտա էր-
մէնիլէր իշթիրաք էթմէմիշ տիրլէր: Պիթլիստէ
տախի իշթիրաք էթմէմէյէ գարար վէրիւմիշ
տիր:— Էվգաֆ նէզարէթի թարաֆընտան
վագֆիլէթի իտտիա օլունան Փօսթախանէ իսան
մէսէլէսի Շուրա ի տէվլէթ գարարըլա Ազգա-
յին Հիւանդանոց լէյհինտէ հալլ օլունմուշ տըր:
— Լայիցիկտէ վագը օլաճագ սէնայի ի նէֆիսէ
սէրկիսինէ Էրմէնի միլլէթինին տախի րէսմի
պիր մուրախիսա կէօնտէրէք իշթիրաք էթ-
մէսի հիւքիւմէթ թարաֆընտան թէքլիֆ օլուն-
մուշ վէ փաթրիգխանէ տախի պունու գա-
պուլ էտէրէք պիր մուրախիսա թային էտէ-
ճէք տիր:— Պօղաղլիստա թաֆրալիսըն
գաթլ օլունտուղունա տաիր Բահնիւսանըն
Յիւնճի նօմէրօսընտա վէրիլէն մալիւմաթ մա-
լիւմ Պունիյէ թէէյիւտ էթմէմիշ վէ Պօղաղ-
լիստա վէ հա ճիւլարընտա թաֆրալիսան նա-
մընտա հիշ պիր քիմսէնին գաթլ օլունմատըր
խապէր ալընմը տըր:— Ազգ. Ժողով կէչէն

ձիւման կիւնիւ ագտը իճթիմա էտէրէք Երուսաղէմ նիզամնամէսինն միւզաքէրէսինն իքմալ էթմիշ վէ 33է գարշը 44 րէյ իլէ նիզամնամէ գապուլ օլունմուշ ալըր: — Կազէթալարտա եազըլտըղընա կէօրէ Հիւքիւմէթ իլէ իսլահաթ մէսէլէսի իչիւն տօղրուտան տօղրույա միւզաքէրէ էթմէք իւզրէ Պօղոս Նուպար փաշա իսթանպօլա տալէթ օլունմուշ իսէ տէ, միւմաիլէյհ գապուլ էթմէմիշ տիր:

Փ Ր Օ ՝ Զ Է Մ Ա Ա Թ Ը

Վեր. Յովսէփ Զէճիզեան վէ Վեր.Ա. Շմաւոնեան պու սէնէ Աւեսաքերին միւէլիֆլիինէ իշթիրաք էթմէքտէ տիրէր: Թէպրիք էտէրիզ վէ Աւեսաքերէ պու եէնի թէրթիպաթ նէթիճէսինտէ մուվաֆֆազ պիր սէնէ թէմէննի էտէրիզ:—Տօթլար «Միշընը»նը նազըրէսի Միւ Պըրճըսըն՝ պու շէհրաէ Էնալիյէ իֆա ի խըտմէթ էթմէյէ պաշամասընա 25 սէնէ օլմուշ օլուպ Մընուղըն իքիճի կիւնիւնտէ միւմաիլէյհանըն նըսֆ Յօրեկեանը Միշըն Հաուստա՝ Ս. փաթրիգին եախօտ փոխանորդ Հայըն րիյասէթի թահթընտա իճրա էտիլէճէք տիր:—Տօգ. Պօն Պաղեստին թարաֆլարընը զիյարէթ էթմէք իւզրէ պու հաֆթա հօլա չըգաճազ տըր:—Էյպէզ քիլիսէսի պու սօն սէնէլէրտէ րուհանի իշտէ էփէյի ֆաալիյէթ վէ սէխալէթ կէօսթէրմիշ իտի: Պու քէրրէ պիր եէնի մէքթէպ ինչասընա թէչէպպիւա էյլէմիշէր տիր: Զէմաաթ 100 լիրա վատ էյլէմիշէր, վէ պիւթիւն պինայա 400 լիրա լազըմ օլաճազ տըր:—Մարաշըն Ագտէրէ Ինճ. քիլիսէսի՝ եազընընտա օլան պիր պինայը 365 լիրայա սաթուն ալմըշ տըր:—Մարաշըն Միաջեալ մէքթէպինին սէնէվի մէսարիֆի 500 լիրա օլույօր:—Իզմիր միսիօնէրի Մր. Հարլօ՝ Աֆիօն Գարա Հիսարընըն միւհթէրէմ վազըր Վեր, Յ, Երանեան վէ ալիէսինէ պիր թաթիլ վէրմէք արզուսըյա, խարճըրահլարընը վէրէրէք անլէրի Իզմիրէ տալէթ էյլէմիշ վէ օրատա 15 կիւն թալթիֆ էյլէմիշ տիր: Վեր, Երանեան պու իքրամտան մէմնուն գալտըղընը պէյանլա պէրապէր, օրատաքի Ինճիլ իչին ֆարզըր տաիլէլէրինին աշվալընտան տօլայը մահլուզիլէթինի իպրազ էտիյօր: Էլ ճիւմէլ, Պէյն էլ Միլէլ Գօլէճտէ 400 թալէպէ պուլունուպ պուլարըն 80ի թիւք տիր: Գրզլար մէքթէպի «Կէօզ թէփէ» նամ մահալտա 2700 լիրայա սաթուն ալմընը օլան ապ ու հալասը կիւզէլ պիր մահալա նազլ օլունաճազ: Վեր. Ա. Տարազ-

ճեան քիլիսէտէ մուվաֆֆազիլէթլէ իչէյօր. քէզալիք Կ. Խ. Շիրքէթի կէնճէր իչիւն փէք խօշ պիր մուհիթ հազըր էթմէքտէ օլույօր, տէյօր: Մր. Հարլօ Միսիօնէրլէրիմիզէ կիւզէլ պիր նուսունէ կէօսթէրմիշ տիր:—Սամուէլ էֆ. Ինկիլիզեան Գիլիս քիլիսէսինտէ վազ էյլէմէքտէ տիր:—Այնթապ Գօլէճի մէզունլարընտան Տօգ. Եազուպ Մուրատեան վէ հէմիքէսի Տօգ. Մարիամ, Ամէրիգատան Տէրիսաատէթէ կէլմիշ օլուպ, տիփլօմալարընը թաստըզ էթտիրմէյէ չալըշյօրլար:—Գանատատա Գէորգ էֆ. Րըզեան (Վեր. Րըզեանըն պիրատէրի) Միւ էլիզ Հէլկօրպար նամ պիր Ինկիլիզ օրիորդա էվլէնմիշ տիր:—Մամուրէթ իւ Ազիլտէքի Սը. Թագէոսեան Գիլիպը Մուգատտէս մէքթէպինտէ պու սէնէ 6 նիզամի վէ 3 խուսուսի չալիրալէր պուլունույօր: Պունլարըն 2սի ֆրօ., 2սի Լուս., 1ի Գաթօլիք վէ 1ի Օրթօտօքս տըր:—Պազը եէրլէրտէն պիղէ սիւալ էտիլիյօր քի, Լուս. վէ Բում սաիր Գրիսթիյան: Ճէմաաթլարըն դպիւրէրի աաքէրիքտէն մուաֆ թուլուլմազտա օլտուղու հալտա ֆրօթէսթանթ ճէմաաթլարըն երգիչ խաղալարը իչիւն պու պապտա պիր թէրթիպ հօ՞գ մը տըր: Պու մէսէլէնին հալը Ազգապետարանա ախ օլուպ Ազգապետարան իսէ չիտիլիք սայքի մահլուլ հալտա պուլունատուղու իչիւն մաէթթէսսիւֆ օ պապտա պիր ճէվապ վէրէմէյիզ: Պու պապտա էտիլէճէք պիր չէյ վար իսէ անըն իճրա էտիլմէմէսինն մէսուլիյէթի՝ Ազգապետարանըն միւնթազամ պիր հալա գօնմասընըն էօնիւնտէ մանի հալընտա տուրանլար իւզէրինտե թէզարուր էտէր: Բէֆիգիմիզ Աւեսաքեր արասըրա «Ազգապետարան»տան րէսմի խապէրլէր վէրիր, օլմազսա պու մէսէլէյի օնտան սօրմալը:—Սապըզ Գայսէրիյէ միսիօնէրի տօգ. Ֆարնդուրթըն զէվճէսի Դեկ. 11 տէ Ամէրիգատա վէֆաթ էյլէմիշ տիր:

Միւսիւր ի մետուլ վի տանիպ ի ինթիյազ
Յ. Գ. ԳրիԳՈՐԵԱՆ

Կ. ՎԷ Մ. ԳԷՇԵՆԵԱՆ ՄԱԹՊԱԱՍԸ

Տէրխասեթ, Մահմուտ փաշա, Բիւրճի խան Եօ. 32—34

ԱՐԵՎԵԼԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՅԸՆ
ՄՈՒՍԱՎՎԵՐ 1914 ՍԱՆԱՄԵՍԻ

Մուֆասսալը, 320 սահ. 3½ ղրշ. մուխթա-
սարը 128 սահ. 1 ղրշ. մահալը ֆիրուխթը
իսթամպուլտա Մատթէոսեան մաթպասար,
Պայպլ-Հատու վէ պէրի քիթապճըլարտա. թաշ-
րատա քէզա քիթապճըլարտա: Հէր պիր էր-
մէնի՝ պէօյիւք քիւլիւք, զատըն վէ էրքէք,
պու միւֆիտ սալնամէտէն պիր թանէ սաթուն
ալմալը տըր: Պէօյէճէ չախսէն իսթիֆատէ
էթտիքտէն մատա, էրմէնի հէթիմլէրի իչիւն
պիր փարչա էքմէք թէտարիք էթմիշ օլուր:
Սէնէտէ 3½ ղրշ. եախօտ հաֆթատա 2 փարա
կիպի ճիւզի պիր մէպլաղը՝ 40 սէնէտէն պէր-
րու տէվամ էթմէքտէ օլան պիր միւէսսէսէյէ
թախսիս էթմէք՝ էյիլիք էթմէյէ իրատէթ վէ
արզու օլտուգճա, պլլ տիլէնճի իչիւն պիլէ
միւմքլին տիր: Պու նէճիպ լպասիյէթլէրի է-
հալիմիլ արասընտա թամիմ էթմէյէ չալըշա-
լմ:

20—16

Ի Լ Ա Ն

Անթաքիա գաղասընա թապի Հաճի Հա-
պիպլի գարիյէսինտէն Կարապետ ուղունհանըն
իւշ սէնէ մուգատտէմ Պօսթօնտա օլուպ պա-
տէհու Դալիֆօրնիայա կիթմիշ օլտուղու իշի-
տիլմիշ իսէ տէ էլան նէրէտէ իտիյինէ տաիր
գաթի պիր խապէր ալընմամըշ տըր: Իմտի
պիլէնլէրին Րահնուռա վասըթասըլա իլան
էթմէլէրինի իսթէյօրըզ:

ՄՈՎՍԵՍ ԹԱՍԼԱԳԵԱՆ

Ձօփմերգմեն

Մատամ Փարանձիմ Գաբրիէլեան՝ պուն-
տան սօնրա քէնտիին տարէսինի շու վէճէլէ

օլտուղունու ճիւմլէ տօսթլարընա իլան էթ-
մէք իսթէր:

Madam Parantzem Gabrielian

Sage Femme

Chareh Ghed-el-Eddah 18

Eu face de journal "Gheridah"

Le Caire-Egypte

Ս Ա Ր Ր Ա Ֆ Ի Յ Է

Է սհամը միւպէտտէլէ	94.03
Րումէլի չըմէնտըֆէր	Ֆր. 203
Քրէտի Ֆօնսիյէ էթիփ. 1886	Ֆր. 332
" " " 1903	" 268
" " " 1911	" 270.50
Թրանսվալ	" 25.75

ՀԵՐ ՇԷՂՐՏԷ ՇԻԻՊԷՍԻ ՎԱՐ ՏՆՐ

Սինկեր տիքիշ մաքինա-
լարը տիւնեանըն էն էյի
մաքինալարը օլուպ էվ իշ-
լէրի վէ էրպապը սանաթ
իչիւն պի էմսալ տըր:

Սախթէլէրտէն սազընմազ
իչիւն պուրատա կէօսթէրի-
լէն ֆապրիգա մարգասընա
տիզգաթ օլունա:

ՍԻՆԿԵՐ ՏԻՖԻՇ ՎԱՐՏԻՆԱՐԱՐԸ ՉԻՐԻՔԻ

Մէմալիք ի Օսմանիյէ իչիւն իտարէ ի մէր-
քէզիյէսի՝ Տէր ի Սաատէթ, Պէյ օղու ճատտէի
Գէպիրտէ Նօ. 343:

Բ Ա Հ Ա Թ

ՍԵՅՅԱՀԱԹ ԽԹՄԻՔ ԻՍԹԵՑԵՆԼԵՐԻ

Լիվրփուլ, Հավր, Թրիեքթ, Նափօլի, Մարսիլիա
վե Փաքրաս քաղաքներով

Ամերիգա, Գանատա, Պուեռտո Արիկա, Պանկե, Գորմաչո
վե Կալիպարա, Ալսոքալիա, Ձին վե ձափօնիայա

Սէյր ու սեֆէր էյլէյէն միւշթէհէր վե էմին Գիւ-
նըրա Լայն, Հուայր Սուր Լայն, Գէնէթըն վե-
սիգիֆ, Փէնիցիէլըր Օրիկըրլի, ձէն, Թրանսաթ-
լանքիֆ, Թրանսաթր Մարիքիմ, Անցըր Լայն,
Ճապը Լայն վե սաիր Խիկիլի, Նրանսըզ վե էմուլի
գոմիանիալարն վափօրլարնտա սէյեհաճաթ էթմէք
նէյէթիւտէ օլուպ, վափօր վե օրմէնիգէր պիլէթէրի
սաթուկ ալմուգ եախօտ պաւ ձիհէթէրձէ թահրիթէն
եա շիֆահէն մալիւմաթ էլտէ էթմէք իսթէյէն պիւ
ձիւմէ միւհթէրէմ գէվաթըն՝ Տէրիսաաթէթտէ, Ղալա-
թաաա, Ձինիլի Բըթըրմ խանընտա, Յիւնձիւ գաթտա
ՅԱՎՀԱՆՆԷՍ Թ. ԱՃԷՄԵՍԱՆ Էֆ.յէ միւրաճէաթ
էյլէմէլէրի ելան վե թալսիյէ էտիլըր. Միւսթազիմ օլ-
մայան սիթ թագըմ աճէնթէրին հիլէլէրի սէպէպին-
տէն թիւշարը սէգալէթ օլմամազ իյիւն հէր շէյտէն
էվլէլ պալտտէթի աաթէսէ միւրաճէաթ էթմէլէրի չօզ
ճաթիլի օլուր Մէթթուպ իլէ մալիւմաթ ալմուգ իս-
թէյէնթէրին լէֆֆէն 1 Ղը2.1ըզ փուլ կէօնտէրմէլէրի
իճապ էտէր :

ՊԱՅԷ ԿԷՕՆՑԷՐԻԼԷՆ ԳԻԹԱՊԼԱՐ

1. ՍԵՅՅԱՀԱԹ ԽԱԹԸՐԷԼԷՐԻ, Մ. Ամէրի-
գատա Թէլֆէհան էֆ.լէր մաղաղաւորնտա պու-
լոււր, Ամէրիգատա օլանլար օրատան սը-
փարըլ էտէպիլիլէր :

2. ԱՊՏՈՒԼԼԱՀ Խախօտ Տէօրք Եափրազը
Եօնայը արայան պիր Արապըն հիֆեսայիսի,
Խիկիլիգէտէն իգթիպաս էտիլմիլ տիր : Թ. Գ.
Գրիգորեան, Պու Կաղընլարտա Բահնիւնտա
զըսմ գըսմ նէյր օլուան Տէօրք Եափրազը

Եօնա սէրլէվհալը բօման պու քէրրէ 128 սա-
հիֆէտէն իպարէթ պիր քիթապ հալընտա վե
ԱՊՏՈՒԼԼԱՀ սէրլէվհասը ալթընտա նէյր օ-
լուան օլուպ 100 փարայա վե Մ. Ամէրիգա
իյիւն 25 սէնթէ ֆիւրուլսթ էտիլմէքտէ տիր :
Իսթէյէնլէր Բահնիւնտա իտարէսինէ միւրաճէաթ
էտէպիլիլէր :

ԻՍԹԱՆՊՈԼ ՄԻՆՊԷՐԼԷՐԻ

Յուն. 4. Կիրակի

ՊԵՅ ՕՂԼՈՒ, Այնէլի Չէյմէ Ս. Երրորդու-
թիւն քիլիսէսի, սաաթ ալաֆր. 10տա,
[Վեր Ա. Պ. Շահառնէան] :

ՄՈՒՍՍԼԼԱ, Խիկիլիգ մէքթէպի, Լանկա
քիլիսէսի, սաաթ ալաֆր. 10.15
[Վեր. Թ. Ա. ձեհիլիլէան] :

ՊԱՅՊԼ ՀԱՌԻՍ, Յինձանճըլար Եօղուչու,
Էմմանուէլ քիլիսէսի, սաաթ ալաֆր. 10.30տա
[Վեր. Թ. Գ. Գրիգորեան] :

ԻՍԿԻԻՏԱՐ, Ամէրիգան մէքթէպ իպա-
տէթիսանէսի, սաաթ ալաֆր. 10,
[Տիար Սառնուէլ Վարժապէտէան] :

ՊՅՍԱՃԻ ԳԻԻՂ, Կոստիկեան խանէսի
սաաթ ալաֆր. 3տէ,
[Պաս. Կ. Քերոքեան] :

ԳՈՒՄ ԳԱՓՈՒ, Խիկիլիգ Միչըն Հաուս
սաաթ ալաֆր. 3տէ :

ԵԷՆԻ ՇԷՀԻՐ (Պէյ Օղլու), Վիչնէ սօգազ,
նօմէրօ 33, սապահ իպատէթի՝ սաաթ ալաֆ.
11, Պատ. Գ. Գոնտուրաճեան Կիրակիաթէսի
1.30 :